

Hmeljar

»Hmeljar« izdaja delavski svet Kombinata, ureja uredniški odbor: predsednik: Kač Karel; člani: Wagner Marija, dipl. inž. agr.; Klančnik Jože, Gubenšek Anton, dipl. inž. agr.; in Kronovšek Ivan. Urednica strokovne priloge Kač Miljeva, dipl. inž. agr. Glavni in odgovorni urednik Vybihal Vili, inž. agr. — Uredništvo je na KK Zalec. Glasilo izhaja v 5.500 izvodih. — Letna naročnina 12 dinarjev. — Tisk in klišejšči Tetsis Celje.

GLASILO KMETIJSKEGA KOMBINATA ŽALEC

XXIV

ŽALEC, SEPTEMBER 1970

ŠTEVILKA 9

PRED VRATI JE SETEV OZIMIN

Kljub zmanjšanju površin pridelamo v zadnjih nekaj letih precej več ozimnih žit kot nekoč. To pa predvsem zato, ker vedno več pridelavcev seje namesto starih in manj rodnih sort novejše, rodnejše domače in tuje sorte. Pridelali bi lahko še več, če bi poleg novih sort izboljšali tudi gnojenje in oskrbovanje posevkov.

Izbira mesta za ozimno žito je odločilnega pomena. Bogate rodne sorte pšenice in ječmena sodijo le na dobro zemljo. Na slabša tla, plitva ali težka, slabo plodna pa sejemo raje rž. Za hribovita območja pa žita, še posebno ozimna, niso primerna. Poleg izbire zemlje moramo paziti tudi na primeren predposevek. Žito naj sledi le takim poljščinam, ki zapustijo njivo dovolj zgodaj. Če nismo uspeli pravočasno izprazniti njive, je bolje počakati in spomladi posejati jarino, kot pa jeseni prepozno ozimino. Setvi žita za žitom se moramo čim bolj izogibati. Le ovsu bi lahko na njivi sledila pšenica, rž ali ječmen, v skrajnem primeru pa lahko na žitno strnišče posejemo tudi rž.

Žito dobro uspeva le na ustrezno dobro

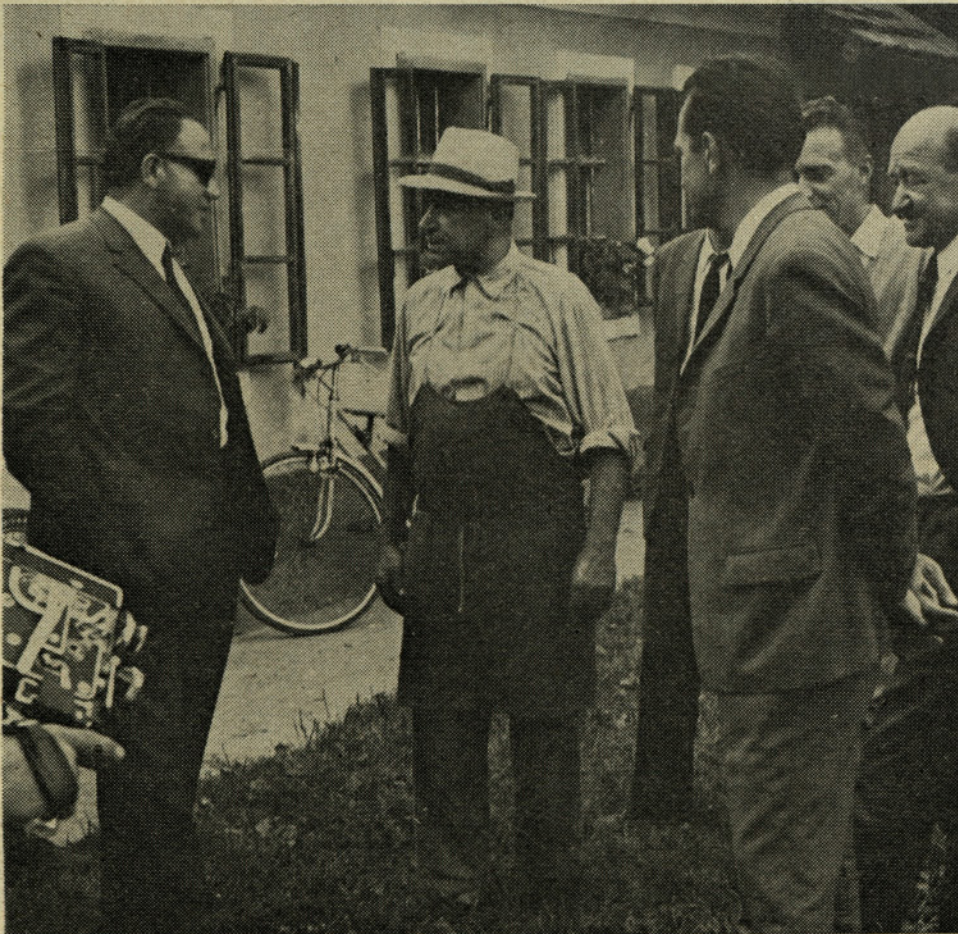
pripravljene zemlji. Dobro pripravljena njiva ne vpliva le na kalitev semena, temveč na celotni razvoj posevka. Zemlja naj ne bo zbita, koristno pa je, da se pred setvijo primerno sesede. Zato preorjemo njivo vsaj 10–14 dni pred setvijo. O globini oranja za ozimno žito so mnenja strokovnjakov zelo različna. Prav gotovo je, da se globina oranja ravna po tipu zemlje. Za naše področje naj bi veljala globina oranja od 20–30 cm. Po oranju njivo prebrnemo in če je potrebno izravnamo še z vlačo. Če nismo uspeli dovolj zgodaj zaratati, uporabimo tudi valjar.

Zelo važna je izbira primerne sorte.

Nobenega opravičila ni, da mnogi naši kmetje še vedno sejejo nesortno seme ali seme starih domačih sort. Te vrste dajejo

znatno manjše pridelke pa tudi polegajo zelo rade. Na našem področju bomo letos sejali v glavnem naslednje sorte: San Pastore, Leonardo, Libellulo in Bezostajo. Nad polovico površin posejanih s sortnim semenom zasejemo s San pastore. Ker sta si z Leonardom po lastnostih zelo podobni sorti, po kvaliteti pridelka pa je Leonardo celo boljša, bo kazalo to sorto razširiti na račun zmanjšanja površin posejanih s San pastore. Za višje in odprte lege je zelo primerna ruska sorta Bezostaja. To je srednje zgodnja, precej rodna golica, ki daje po kakovosti odlične pridelke. Žal to sorto močno napadata pepelasta plesen in rjavene plev, kar lahko očitno zmanjša pridelok. Cena semenske pšenice bo letos med 1,50 in 1,60 din za kg. Kmetovalcem, ki se še vedno ne morejo odločiti, da bi kupili in posejali sortno seme, priporočamo, da

(Nadaljevanje na 6. strani)

Franc Popit v prijetnem razgovoru z vzornim hmeljarjem Pongracom Turnškom

VISOK OBISK

Predsednik CK ZKS Franc Popit, sekretar CK ZKS inž. Andrej Marinc in član IS SRS inž. Milovan Zidar so 26. avgusta obiskali Savinjsko dolino.

V Žalcu so se sestali s predstavniki družbeno političnih organizacij in se pogovarjali o aktualnih vprašanjih v občini. Obiskali so tekstilno tovarno v Prebodu in na Polzeli tovarno nogavic.

Popoldne so si gostje ogledali obiranje hmelja v Braslovčah in sušilnico hmelja na Žovneku ter v Petrovčah še tračno sušilnico. Na Bregu pri Polzeli so si ogledali posestvo in sušilnico kooperanta Pongraca Turnška, v Grušovljah pa obiskali kooperanta Franca Rojnika. Z obema so se zadržali v krajšem razgovoru o hmeljarski proizvodnji in o kmetijstvu sploh.

Na večer so še obiskali Hmezad in se pogovarjali s člani našega političnega aktiva.

Vy

V DEŽJU SO HMELJARJI DOKAZALI KAJ JIM POMENI HMELJ IN KAKO CENIJO SVOJ PRAZNIK

VELIKO SLAVJE HMELJARJEV POD DEŽNIKI

PO PRELEPI SOBOTI 8. AVGUSTA JE V NEDELJO PO DALJŠEM SUŠNEM OBDOBJU LILO CEL DAN KOT IZ ŠKAFA. DOBRO PRIPRAVLJENA PRIREDITEV JE POTEKALA V SOBOTO BREZHIBNO. TUDI V NEDELJO SE HMELJARJI NISO PUSTILI VELI-

KO MOTITI DEŽJU, LE OBISKOVALCEV JE BILO PRECEJ MANJ.

Sobotno dopoldne je potežalo v hudih bojih najboljših traktoristov in ekip za najvišji naslov — zmagovalca v republiki — na trnavskem polju.

Hmeljarji pa so se pripravili na popoldne in v skupinah še dokončevali delo na domiselno pripravljenih vozovih za nedeljsko povorko prikazov iz

predsednik hmeljarskega odbora, dolgoletni napredni hmeljar Pongrac Turnšek iz Brega pri Polzeli. Proglasil je tudi novega starešino Roberta Kladnika, hmeljarja iz Čepelj pri Vranskem.

Novi hmeljarski starešina je po krajšem nagovoru pričel deliti priznanja enainštiridesetim

Ločica, CIZEJ ANTON, Grajska vas, CIZEJ IVAN, Šentrupert, COKAN JOŽEFA, Spodnje Roje, GMAJNER ANTON, Vojnik, GAJŠEK VIKTOR, Drešinja vas, GOROPEVŠEK JOŽE, Prekopa, HRIBOVŠEK ZDRAVKO, Mot-

ANTON, Vrbje, TKAVC FRANC, Kale, TURNŠEK ANTON, Zgornja Hudinja, TERGLAV IVAN, Tabor, UDRIH FILIP, Spodnje Grušovlje, VASLE FRANC, Zakl, VUČER MARTIN, Žalec, VODOVNIK FRANC, Podgorje, ZAGORIČNIK VINKO, Podvin, ZUPANC JOŽE, Gotovlje, HROPOT MAKS, Gotovlje.

Letos je med enainštiridesetimi hmeljarji, ki so za svoje dolgoletno in požrtvovalno delo prejeli priznanje, bila tudi Marija Satler, znana Jajčnikova mama iz Založ.

zgodovine hmeljarstva in iz proizvodnje.

Ljudje, vasi in dolina so dali slutiti, da se pripravljajo na nekaj največjega.

Sobota popoldne v Žalcu.

Na Hmezadu je videti skupine ljudi, ki si ogledujejo dolino z višine. Pa tudi letala so ponešla nekateri hmeljarje nad dolino. Hmeljarski muzej je bil posebej pripravljen za številne obiskovalce.

Največja sobotna prireditev je družabni večer slovenskih hmeljarjev v dvorani Doma hmeljarjev v Žalcu. Pričelo se je res z zamudo, a je ob nabito polni dvorani izvenelo nadvse slovesno. Otvoritveni govor je imel

zaslužnim hmeljarjem in hmeljarkam. Med podeljevanjem pa je napovedovalec sporočil, da se je pravkar vrnil med nas v dvorano lanske hmeljarske starešine z XX. zasedanja EHB, ki je bil v Bruslju v Belgiji. Veličastno je stopil v hmeljarski nošnji in z dvignjeno roko v pozdrav pozdravljen z vzkliki in mogočnim ploskanjem skozi množico proti odru, kjer je pomagal do konca deliti priznanja.

PRIZNANJA SO PREJELI NASLEDNJI HMELJARJI:

APAT IVAN, Družmirje, AUBREHT JOŽE, Žalec, BREŽNIK FRANC, Podlog, BRAČIČ IVAN, Levec, BREZNIKAR ALBIN,

nik, JANEŽIČ RUDI, Vrbje, KRAMAR ANTON, Latkova vas, KEBER TITOS, Vuzenica, KOS FRANC, Spodnje Gorče, KOREN IVAN, Bevče, LIPAR ALOJZ, Kompolje, MAROLT IVAN, Topovlje, NOVAK MARIJA, Gortina, PODBREGAR MIRKO, Latkova vas, PEČEČNIK ALBERT, Prekopa, POTOČNIK IVAN, Kapla vas, PFEIFER AVGUST, Drešinja vas, REHAR IVAN, Žalec, ROJNIK MILENKO, Šmarjeta, SKAMEN MARIJA, Ivenca, SITAR FRANC, Črni vrh, SATLER MARIJA, Založe, ŠEPEC

Program sta popestrila ubrana moška pevska zbor iz Tabora in Polzele. Zapela sta vsak po tri pesmi, prvi pod vodstvom Lesjak Milana, slednji pa pod Rizmal Vinkom. Toplo sta bila sprejeta, saj v tem hitrem tempu življenja pogrešamo lepo domačo pesem.

Za konec slavnostnega dela pa so se predstavile kandidatke za novo hmeljsko princesko.

Prireditev sta lepo tekoče in domiselno vodila napovedovalec in napovedovalka.

Za dobro voljo pa so do svita igrali Veseli hmeljarji iz Šempetra.

Noč je bila soparna in prav vročina v dvorani je kljub delovanju prezračevalne naprave bila vzrok potokom prelitega potu. Nedeljsko jutro nas je pričakalo turobno in z močnim dežjem. Kar verjeti nismo mogli, da tako lepi soboti sledi tako pusta nedelja. Kljub dežju se je izpred Hmezada vila proti Braslovčam dolga kolona avtomobilov s starešino in spremstvom. Godbeniki iz Liboj so nabijali vesele koračnice in ob cesti ni manjkalo gledalcev, ki so tako kot mi, poazbili na dež.

V Braslovčah je bila razstava živine. Najboljši rejci so razstavili 24 sivorjavih goved, ki jih je ocenila komisija pod predstvom živinorejskega strokovnjaka dr. Ferčaja.

Razstavljali so tudi rejci plemenskih svinj. Pod vodstvom inž. Jaka Ferjana so ocenili plemenske svinje, merjasce in merjaščke.

V trgu je hmeljarskega starešino s spremstvom pričakalo lepo število gledalcev.

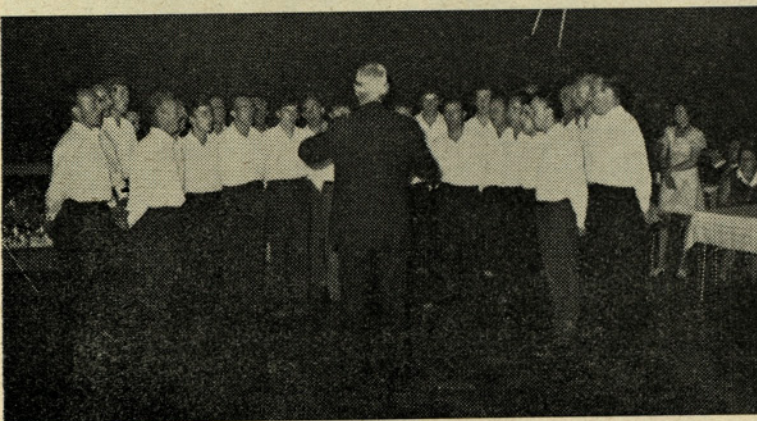
Na tribuni na trgu so pod dežniki izvedli predajo starešinstva, si ogledali na dvorišču PE raz-

Hmeljarski starešina Robert Kladnik in hmeljska princeska Pavlinka Žerdoner iz Trnave.

Dvorana je onemela in prisluhnila ubranim domačim pesmim moškega zbora iz Polzele in...

...moškega zbora iz Tabora

stavo poljedelskih strojev in orodja, ki jo je priredil naš Kombinac in se odpeljali proti jezeru, kjer so imeli skupno kosilo.

Novi starešina, Robert Kladnik se je udeležil zaključnega slavlja traktoristov v dvorani kina in podelil pokale, plakete in diplome najboljšim traktoristom in ekipami.

Močan dež ni zadržal okoliških kmetov in delavcev, da ne bi skoraj točno ob uri prikazali svojih prikazov spontani povorki.

Za hmeljsko princesko so v nabito polni dvorani kina pro-

glasili po izidu ocen petčlanske komisije, ki je kandidatke ocenila že v soboto, simpatično Pavlinko Žerdonar iz Trnave.

S proglasitvijo je bil program končan. Številni obiskovalci pa so se še pozno v večer v skupinah ali posamič pod dežniki sprehajali od trga do prireditvenega prostora in jezera, pa nazaj.

In zakaj ne bi vztrajali? Saj hmeljarji praznujemo svoj praznik le enkrat v letu. Letos pa smo dokazali, da dež ni sila, ki bi nam to praznovanje preprečila.

Vy

Uspelo XIV. republiško tekmovanje traktoristov

Pod pokroviteljstvom kmetijskega kombinata Žalec in v organizaciji kmetijske tehnične komisije ljudske tehnike Slovenije s sodelovanjem društva LT Pri Kombinatu Žalec, je bilo v dneh od 7. do 9. avgusta v Celju, Trnavi ter Braslovčah izvedeno letošnje XIV. republiško tekmovanje traktoristov.

K tekmovanju se je prijavilo 8 ekip iz vse Slovenije. Vsako ekipo so sestavljali najboljši tekmovalci izbirnega področnega tekmovanja. Tekmovalci so se pomerili v teoretičnem znanju v prostorih kmetijsko-izobraževalnega centra v Medlogu, v oranju in spretnostni vožnji pa v Trnavi. Posebnost letošnjega tekmovanja pa bi naj bil nastop najboljših kot dopolnilo programu slavlja Dneva hmeljarjev v Braslovčah. Zaradi slabega vremena je nastop odpadel.

Prireditelj in organizator tekmovanja zaslužita priznanje za odlično in brezhibno organizacijo in izvedbo tekmovanja.

Tekmovalci so si v soboto po naporinem tekmovanju v oranju in spretnostni vožnji z vrha Hmezada razgledali panoramo bližnje okolice. Po razgledu so se udeležili slavnostne večerje,

ki jo je priredilo DLT pri Kmetijskem kombinatu Žalec.

Tekmovalce, organizatorje in prireditelje je v imenu pokrovitelja in skupščine občine Žalec pozdravil pomočnik glavnega direktorja Kombinata in podpredsednik skupščine občine Žalec tovariš Kač Karel in poudaril pomen te športno tehnične manifestacije.

V nedeljo popoldne pa so nagrajenci prejeli nagrade, plakete in pohvale od novoizvoljenega hmeljskega starešine. Tudi vsi vodje ekip in tekmovalci zaslužijo priznanje za vzorno vedenje in disciplino, ker so omogočili organizatorju, da je tekmovanje potekalo točno po programu.

V času tekmovanja ni bilo vložnega nobenega protesta, kar dokazuje, da je tekmovanje potekalo v redu z vsestranskim zadovoljstvom pod vodstvom inž. Španringa.

Našo ekipo so sestavljali tekmovalci traktoristi, ki so se na izbirnem tekmovanju najbolj izkazali. To so bili tovariši Ločičnik Ivan, Štajner Martin, Režonja Avgust in Vrbnjak Martin. Izven ekipe pa je kot posameznik nastopil tudi tovariš Simončič Štefan.

Rezultati tekmovanja so bili naslednji:

Ekipne uvrstitve

Ekipa — področje	Teorija	Spretnostna vožnja	Oranje	Skupaj točk
1. KK Žalec	114	66,69	700	880,69
2. KIK »Pomurka« — M. Sobota	124	53,80	661	838,80
3. KŽK Kranj	112	61,55	635	808,55
4. Agraria Brežice	109	43,59	651	803,59
5. AK Maribor	117	19,83	643	779,83
6. KPC Jable	102	50,51	597	749,51
7. KZ Novo mesto	104	28,70	586	718,70
8. Agraria Koper	89	10,38	511	610,38

V imenu pokrovitelja republiškega tekmovanja traktoristov je vse nastopajoče in vodje ekip pozdravil podpredsednik žalske občine Karel Kač.

Teoretično znanje				
1. KIK »Pomurka«		4. KPC Jable	50,51 točk	
M. Sobota	124 točk	5. Agraria Brežice	43,59 točk	
2. AK Maribor	117 točk	6. KZ Novo mesto	28,70 točk	
3. KK Žalec	114 točk	7. AK Maribor	19,83 točk	
4. KZK Kranj	112 točk	8. Agraria Koper	10,38 točk	
5. Agraria Brežice	109 točk			
6. KZ Novo mesto	104 točk			
7. KPC Jable	102 točk			
8. Agraria Koper	89 točk			
		Oranje		
		1. KK Žalec	700 točk	
		2. KIK »Pomurka«	661 točk	
		M. Sobota	661 točk	
		3. Agraria Brežice	651 točk	
		4. AK Maribor	643 točk	
		5. KZK Kranj	635 točk	
		6. KPC Jable	597 točk	
		7. KZ Novo mesto	586 točk	
		8. Agraria Koper	511 točk	

Spretnostna vožnja

1. KK Žalec	66,69 točk
2. KZK Kranj	61,55 točk
3. KIK »Pomurka«	
M. Sobota	53,80 točk

Uvrstitev posameznikov

(Objavljamo samo 10 najboljših od 33 nastopajočih)

Preimek in ime — kraj	Teorija	Spretnostna vožnja	Oranje	Skupaj
1. Ločičnik Ivan — Žalec	41	25,00	234	300,00
2. Frelj Marjan — Kranj	39	24,18	235	298,18
3. Šteiner Martin — Žalec	38	23,05	234	295,05
4. Kuhar Franc — M. Sobota	41	22,45	228	291,45
5. Režonja Avgust — Žalec	35	18,64	232	285,64
6. Godler Martin — Brežice	42	13,97	226	281,97
7. Bukvič Stefan — M. Sobota	41	20,21	216	277,21
8. Lebar Martin — M. Sobota	42	11,14	217	270,14
9. Simončič Stefan — Žalec	40	11,46	217	268,46
10. Vrbnjak Martin — Žalec	36	16,68	212	264,68

Nagrade pa so prejeli:

EKIPNO

I. mesto: KK Žalec je prejel prehodni pokal (že drugič zapored), plaketo in diplomo.

II. mesto: KIK »Pomurka« M. Sobota je prejel plaketo in diplomo.

III. mesto: KZK Kranj je prejel plaketo in diplomo.

POSAMEZNIKI

Pri skupnih uvrstitvah:

I. mesto: KK Žalec — Ločičnik Ivan je prejel pokal, diplomo in denarno nagrado 2.000,00 din.

II. mesto: KZK Kranj — Frelj Marjan je prejel plaketo, diplomo in denarno nagrado 1.500,00 din.

III. mesto: KK Žalec — Šteiner Martin je prejel plaketo, diplomo in denarno nagrado 1.200,00 din.

IV. mesto: KIK »Pomurka« — Kuhar Franc je prejel diplomu in denarno nagrado 1.000,00 din.

V. mesto: KK Žalec — Režonja Avgust je prejel diplomu in denarno nagrado 800,00 din.

Poleg teh nagrad so še prejeli:

Najboljši tekmovalac v oranju KZK Kranj tovariš Frelj Marjan je prejel v trajno last pokal »Kmečki glas«.

Najboljši tekmovalac v teoretičnem znanju AK Maribor tovariš Kralj Feliks je prejel v trajno last pokal Republiškega odbora sindikatov delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije.

Najboljši tekmovalac v spretostni vožnji KK Žalec tovariš Ločičnik Ivan je prejel v trajno last pokal Sveta Ljudske tehnike Slovenije.

Vsi ostali tekmovalci so prejeli diplome.

Če primerjamo letošnje rezultate z lanskoletnimi, lahko ugotovimo kvaliteten napredek vseh ekip. Napredek v kvaliteti pa je osnovni namen tekmovanj traktoristov. To ugotovitev lahko podkrepimo s številkami, ki kažejo, da je najbolj napredovala ekipa Agrokombinata Maribor, ki je letos dosegla 141 točk več kot lani. Nekatere druge ekipe so dosegle naslednje število točk več: KK Žalec 65, KPC Jable 35, Agraria Brežice 33, KIK »Pomurka« 25 točk in KZK Kranj 16 točk.

Konkurenca je bila huda, saj so razlike v končni razvrstitvi minimalne, kar nam naj bo v budilo, da se bomo morali prihodnje leto krepko potruditi za osvojitve prehodnega pokala.

Odbor Ljudske tehnike
KK Žalec

Naše štiri zlate

Strokovna komisija na sejmu žganih in brezalkoholnih pijač v Ljubljani je dodelila po ocenitvi štiri zlate medalje za ribezov, malinov in borovničev sok in za sinalco citro, srebrno medaljo za ananasov sok in posebno priznanje za sinalco, sinalco kolo in celeia oranžadao.

Na sejmu smo imeli tudi lepo aranžiran svoj paviljon.

Naša zmagovalna ekipa: Martin Vrbnjak, Tine Šteiner, Ivan Ločičnik in Avgust Režonja z vodjo Vinkom Jugom po proglasitvi zmagovalcev v Braslovčah.

Strokovni pogovori in nasveti

PREIZKUS NAPRAVE ZA OHLAJEVANJE IN DOVLAŽEVANJE HMELJA

Zaradi premajhnih skladiščnih prostorov se mnogo suhega hmelja zdrobi. Pri Hmezadu ocenjujejo, da je takega hmelja vsako leto tudi do 100 ton. Zdrobljen hmelj ima nižjo vrednost zaradi izgleda in manjšega odstotka smol. Vrednost hmelja je znižana najmanj za enakovostni razred.

v koših. Ta zamisel je bila izvedena v letu 1969 na obratu Sentjanž — KK Sevnica.

Izvedba poizkusa:

V prostoru, ki meri 10 × 15 m smo postavili lesen jašek z bočnimi odprtinami. V ustje jaška smo montirali aksialni ventila-

trajal 80 minut. V primeru, da bi prišel iz sušilnice izredno suh hmelj, bi morali podaljšati čas navlaževanja za 10 do 15 minut.

Meritve vlažnosti hmelja smo zastavili tako, da bi dobili odgovor na tri vprašanja:

a) kako enakomerno se je navlažil hmelj v košu?

b) kako enakomerno je navlažen hmelj v koših z ozirom na položaj koša ob jašku?

c) kakšno vlažnost ima hmelj na kupu tik pred basanjem?

Rezultati meritev so podani v naslednjih tabelah:
Porazdelitev vlage v košu (3 meritve)

	% vlage ob steni			% vlage v sredini				
Zgoraj	9,8	8	10,8	popr. 9,53	9,15	9,5	10	popr. 9,55
V sredini	10,55	8,6	11,7	popr. 10,28	9,2	11,25	9,7	popr. 10,50
Spodaj	10,5	9,1	10,9	popr. 10,12	10,95	10,8	11,4	popr. 11,50

Razdelitev vlage ob jašku

	% vlage v hmelju		
	v začetku	na sredini	na koncu jaška
Leva stran	9,65	9,60	10,8
Desna stran	9,90	9,90	9,6

Relativna vlaga hmelja na kupu pred basanjem je nihala v mejah med 10 do 11,5%. Analiziranih je bilo 13 vzorcev v času 7 dni.

košu kot tudi po dolžini jaška.

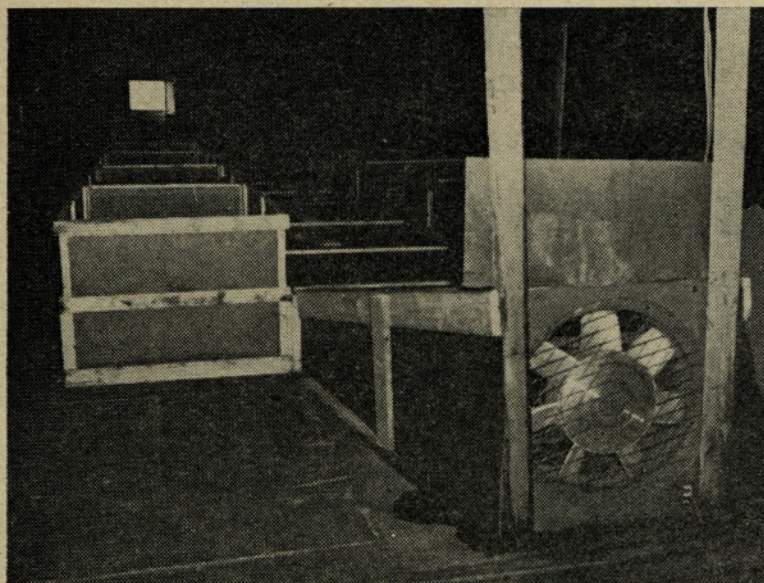
3. Pri tem postopku ostanejo hmeljske kobule popolnoma nepoškodovane, ker ves čas postopka mirujejo in se ne prepriavajo.

4. S to napravo je možno ohladiti, navlažiti in pobasati ves hmelj, ki pride iz dveh 16 m² velikih sušilnih komor z zračnim ogrevalcem. To delo ter šivanje in skladiščenje vreč so opravili trije delavci. Delovni čas je bil od 5. do 22. ure, v dnevih, ko je bila sušilnica polno obremenjena. Tako je bil ves

Zaključek:

1. Poizkus je pokazal, da je možno po tem postopku ohladiti in navlažiti hmelj, ki ima 5 do 6% vlage na 10 do 12% vlage v času 80 do 95 minut.

2. Razporeditev vlage je dokaj enakomerna tako v samem

Ohlajevalna in predvlaževalna naprava v Vojniku.

Hmeljarji rešujejo ta problem tako, da suh hmelj vlažijo s škropilnicami, pri tem pa se večkrat zgodi to, da hmelj pokvari. V zadnjih letih je več hmeljarskih obratov nabavilo ovlaževalce hmelja, ki jih izdeluje SIP — Sempeter. Ti ovlaževalci so delno rešili problem, v večini primerov pa so preobremenjeni. Suh in vroč hmelj se vsipa na visoke kupe okrog ustja ovlaževalca in se že pred vstopom zdrobi. Manjšim obratom in privatnim hmeljarjem se ne izplača nabaviti ta ovlaževalec, čeprav imajo premajhna skladišča. Pokazala se je potreba, da se najde še drug cenejši način za hlajenje in dovlaževanje hmelja.

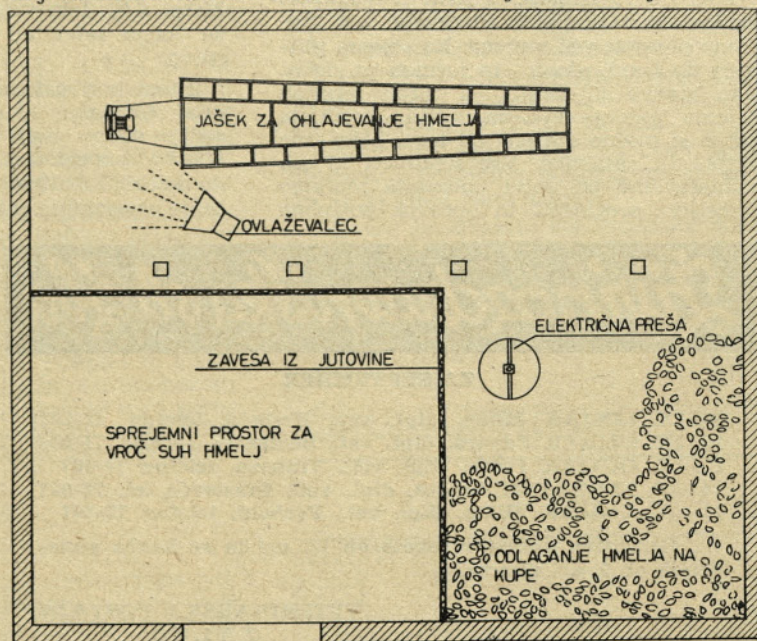
V letu 1968 smo postavili na sušilnici Inštituta za hmeljarstvo v Zalcu jašek za ohlajevanje hmelja. Ves hmelj, ki je prišel iz sušilnice, smo ohladili na tem jašku, šele nato smo ga vsipali v ovlaževalec. Pri tem smo ugotovili, da se hmelj v koših ohladi na temperaturo zunanje zraka v času 10 do 15 minut. Ob tem poizkusu se je porodila zamisel, da bi isti jašek uporabili še za dovlaževanje hmelja

tor, tip 1A 710 s kapaciteto zraka 15.000 m³/h in 30 mm Vs tlaka. Te ventilatorje izdeluje »KLIMA« v Celju. Z vsake strani smo lahko k jašku prislonili enajst košev, to je skupno 22 košev. Vsak koš je vseboval ca. 7 kg suhega hmelja. V prostor pred ustjem ventilatorja smo z ovlaževalcem zraka pihali z vlago nasiten zrak, vendar ne neposredno v odprtino ventilatorja.

Postopek hlajenja in dovlaževanja hmelja je bil naslednji:

1. Najprej smo vključili ventilator. V 10 minutah smo hmelj v koših ohladili na temperaturo zraka v prostoru.

2. Po 10 minutah smo vključili še ovlaževalec zraka. Relativna vlažnost zraka, ki ga je potiskal ventilator skozi hmelj v koših je narasla na ca. 90%. Po preteku 30 minut smo vse koše obrnili. Po preteku nadaljnjih 30 minut smo izključili ovlaževalec. Ventilator smo pustili teči še 10 minut zato, da se je vlaga v hmelju enakomerneje razdelila. Ves proces ohlajevanja in ovlaževanja hmelja je torej

Razmestitev naprav v prostoru

obran hmelj naslednji dan že pobasan in skladiščen v vrečah.

Na obratu Šentjanž je bilo po tem postopku ohlajeno, ovlaženo in pobasano 30 ton hmelja. Ob prevzemu ni bilo niti ene vreče zdrobljenega hmelja.

Letos so montirali štiri take naprave na obratih KK Žalec in še štiri izven Savinjske doline. Nekatere naprave imajo še enkrat večjo kapaciteto kot zgoraj opisane. Prilagojene so

različni obliki in velikosti košev. V nekaterih primerih piha zrak od spodaj navzgor in košev ni potrebno obračati. Po 10 dneh obratovanja so na vseh teh napravah rezultati razveseljivi in v celoti potrjujejo podatke, dobljene na poskusni napravi v preteklem letu. Prepričan sem, da bo letos ob prevzemu mnogo manj zdrobljenega hmelja kot v preteklih letih.

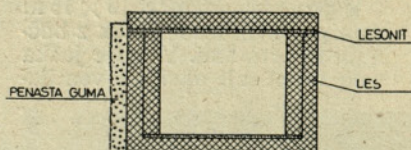
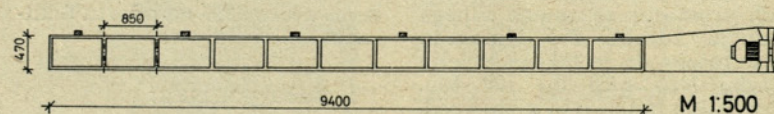
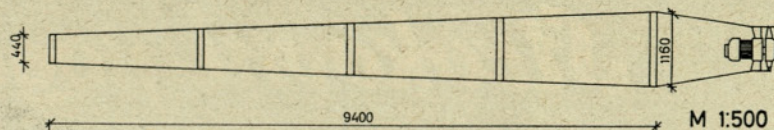
Pelikan Zvone, dipl. ing. agr.

RAZUMEVANJE ŠOL

Zaradi velikega pomanjkanja obiralcev se je vodstvo kooperacije odločilo prositi za pomoč osnovne šole v dolini. Le-te so z velikim uvidevanjem zbrale učence višjih razredov. Vsi, učitelji in učenci, so pomagali obirati hmeljarjem, ki so imeli pre malo obiralcev.

NESREČA

Jože Šertl je s tatro peljal buldožer DE Strojne postaje z letališča v Levcu. Lesen most pred letališčem se je pod težo vdrl in tovornjak je padel v Ložnico. Škoda je precejšnja.

Jašek za ohlajevanje hmelja

PRED VRATI JE JESENSKA SETEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

so svoje seme prečistijo na trijerju ali selektorju in razkužijo. Za razkuževanje uporabimo pripravke radosan, agrosan, abavit in podobno. Za 100 kg semena potrebujemo le 200 g razkužila.

Čas setve

Ne sejmo prepozno, a tudi ne prezgodaj. Pozna setev ni priporočljiva, pretirano zgodnja pa tudi ni primerna. V prvem primeru bo posevek zanikr in slabo razraščan, v drugem pa lahko mraz in snežna plesen posevek močno razredčita. Najprej posejemo rž, do konca septembra naj bi bila vsa v zemlji. Ječmen lahko sejemo še prve dni oktobra. Pšeničnih sort ne sejemo istočasno, ampak najprej kasnejše, nato pa zgodnje.

Kjer je le mogoče, sejemo s sejalnico. Ročna setev je slabša in dražja, ker moramo posejati več semena. Rž sejemo plitveje (2–3 cm), pšenico in ječmen pa nekoliko globlje (3–5 cm). Na težjih zemljah sejemo plitveje kot na lažjih. Kvaliteta setve je močno odvisna od tega, kako smo pripravili sejalnico. Vse sejalnice, ki jih nameravamo pri setvi uporabiti, moramo temeljito pregledati in opraviti potrebno

popravilo. Če hočemo, da bomo dobili posevek kot si ga želimo, moramo pred setvijo opraviti na dvorišču tudi preizkus sejalnice. Šele po takem preizkusu bomo zgotovito vedeli koliko semena nam bo padlo na ha.

Količina potrebnega semena je odvisna od njegove uporabne vrednosti tj. čistote, kaljivosti in debeline zrnja. Zelo rodovitne sorte sejemo gosteje kot ostale. Optimalna gostota zrnja na m² je pri teh 500–550, kar pomeni 200–230 kg zrnja na ha. Pri ostalih sortah je optimum pri 400 zrnih/m² tj. 160 kg semena na hektar. Enako velja tudi za ječmen in rž, le da moramo porabiti pri rži 180 kg semena na ha, ker so zrna rži debelejša.

Če s setvijo zakasnimo, se rastline slabše razraščajo, zato za vsakih 10 dni zakasnitve povečamo količino semena za približno 5%. Isto velja tudi za slabše seme, za ročno setev ali za slabo pripravljeno njivo.

Žitom bolj ustrezajo gnojila kot hlevski gnoj. Gnojenje, ki smo ga poznali včasih, sedaj vedno bolj opuščamo. Posamezna gnojila (superfosfat, kalijeve sol itd.) nadomeščamo z nitrofoskali. Za jesensko gnojenje uporabimo nitrofoskale, ki vsebujejo

veliko fosforja in kalija in manj dušika. Zelo primerne so kombinacije 4:14:11, 500–800 kg/ha, ali 9:18:18 200–300 kg/ha. Proizvajalci priporočajo tudi nitrofoskal 7,5:23:15 v primerno manjši količini, ki ga letos še ne bomo mogli dobiti, ga bo pa treba čimprej preizkusiti.

Potratno in negospodarno bi bilo, če bi ozimna žita ob setvi gnojili z nitrofoskali, ki vsebujejo veliko dušika npr. 8:8:8, 10:10:10 ali 15:15:15. Pretežni del tega dušika ne bi koristil posevkom, ampak bi se z dežjem izpral v zemljo. Z dušikom bomo raje dognojevali spomladi.

Čeprav nam žito ne predstavlja tržne proizvodnje, saj večino pridelka porabimo doma za hrano in krmo, ni vseeno, kakšen pridelek zrnja dosežemo. Marsikateri kmet se že lahko pohvali z dobrim hektarskim donosom, vendar je še mnogo takih, ki pridelajo le nekajkrat več zrnja, kot so ga posejali. Bolj se moremo zavedati, da bomo dosegli zadovoljive donose le z dobro oskrbo posevkov ter zadostnim in pravnim gnojenjem.

Ob setvi moramo misliti tudi na žetev. Ker smo ročno spravilo pridelka že skoraj opustili (razen v višjih legah), bi morali že ob setvi pomisliti ali bomo lahko prišli s kombajnom na njivo. Dostikrat se zgodi, da se kombajni pokvarijo ravno pri premikih na take parcele. Če že moremo sejati žita drugje, potem uredimo do parcele vsaj primeren dostop.

Drugi moment, ki se ga moramo ob setvi spomniti, je razdrobljenost parcel in velike razdalje med njimi. Pri uporabi močnejših in večjih strojev je to vprašanje vedno bolj pereče. V mnogih vaseh bi se to dalo urediti tako, da bi kmetje sejali posamezne poljščine po rajonih. Z leti bi tako prišli do neke vrste vaškega kolobarja. Če pomislimo, koliko stroškov bi prihranili zaradi manjših premikov strojev pri tem pa povečali učinkovitost delovni čas, bi bil to lep prispevek k zmanjšanju pridelovalnih stroškov.

S. L.

Živinozdravniška služba

ZA SEPTEMBER

- 13. IX. LESJAK Milan, dipl. vet., Prebold, telefon 72-201
- 20. IX. ŠRIBAR Edvard, dipl. vet., Šempeter, telefon 71-080
- 27. IX. OCVRK Franc, dipl. vet., Vransko, telefon 72-407
- 4. X. FLORJANC Julijan, dipl. vet., Braslovče tel. 72-027
- 11. X. LESJAK Milan, dipl. vet., Prebold, telefon 72-201

Dežurstvo prične v soboto ob 12. uri in se konča ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

VETERINARSKA POSTAJA
ŽALEC

POŽARNE NEVARNOSTI V GOSPODARSKIH STAVBAH

Veliko število stavb poljedelškega gospodarstva za različne namene prav tako resno ogroža požarno varnost v tej panogi gospodarstva. Največkrat pride do požarov v sušilnicah živinske krme (senikih), v hlevih, hmeljskih sušilnicah in objektih, kjer stanujejo sezonski delavci (obiralci hmelja).

Najpogostejši vzroki požarov na teh objektih so nepazljivost in neprevidnost ljudi ter električne naprave in inštalacije. Požarne nevarnosti se navadno že potencirajo, ker v poljedelškem gospodarstvu večkrat uporabljamo neprikladne in neustrezne prostore.

Ko govorimo o neustreznih prostorih, je potrebno poudariti, da nekatere sušilnice niso več primerne za uporabo. Več skrbi bo potrebno posvetiti tudi bivališčem naših sezonskih delavcev. Povsod, kjer so stanovanja sezonskih delavcev (obiralev hmelja) v bližini senikov ali drugih lesenih stavb, je priporočljivo uvesti čuvajsko službo. Pri takem priporočilu imamo v mislih velik procent požarov, katerih vzrok je nepazljivost in malomarnost ljudi.

V stavbah za rejo živine so prav tako zelo pogosti požari. Pri projektiranju navedenih stavb je treba poleg že omenje-

nih požarno preventivnih ukrepov upoštevati tudi vprašanje nujne evakuacije živine iz hlevov v primeru požara. Niso redki primeri, da iz gorečih hlevov živine ni mogoče rešiti, ker pri gradnji objekta ni bilo predvidenih dovolj rezervnih izhodov in možnosti hitrega odvežovanja živine. Vprašanje odvežovanja živine je pri nas še vedno pereče, kajti starejši hlevi še nimajo urejenih naprav za odvežovanje živine v sili.

Pri uskladiščenju in uporabi kemičnih sredstev, ki jih uporabljajo v poljedelstvu, moramo prav tako posvečati potrebno pozornost požarnovarnostnim ukrepom. K temu pa je treba dodati še dejstvo, da snovi, ki jih največ uporabljamo v te namene, niso samo požarno in eksplozivno nevarne, temveč nosijo os seboj tudi druge nevarnosti. Zato je potrebno, da se seznanijo z osnovnimi lastnostmi teh snovi, predvsem s tistimi, ki so pomembne za službo požarnega varstva, zlasti pa za gasilce pri gašenju.

Kot umetno gnojilo uporabljamo v velikih količinah amonijev nitrat, ki je zelo nevaren za eksplozijo, zlasti če je uskladiščen v velikih količinah. Zato moramo to umetno gnojilo uskladiščiti v posebnih skladiščih, kjer je zaščiteno pred učinkova-

Vsaka skupina obiralcev je imela prvo pomoč. Na njivi v Vojniku jo je nosila kar baletarka.

njem kislin in organskih snovi. Kalcijev nitrat, ki ga prav tako uporabljamo, prične pri povišanih temperaturah razpadati, pri čemer nastajajo razni strupeni plini. Ta gnojila morajo biti uskladiščena v nepropustni plastični embalaži. Posebej je treba paziti, da ta gnojila ne ležijo razsuta na tleh. Tu je potrebno omeniti, da so skladišča naših trgovin popolnoma neustrezna, ker so vlažna in so v njih uskladiščene tudi snovi, ki povzročajo razkroj navedenih gnojil. Pri uskladiščenju tega gnojila moramo upoštevati, da pri gašenju eventualnega požara z vodo lahko povzročijo raztopine kalcijevega nitrata zelo nevarne posledice.

R. F.

Posvetu naokrog

— V Celovcu je na 3. obrtniškem sejmu razstavljal svoje izdelke tudi naš Kombinac.

— Razstavljali smo uspešno v Celju na 3. sejmu obrti. Le pri gostincih je bilo opaziti, da so navajeni samopostrežbe.

POVEČANA PORABA GNOJIL

Leta 1968 se je proizvodnja in poraba gnojil v svetu znova povečala.

Največji porabnik gnojil je Nizozemska s 610 kg na hektar. V evropskem kmetijstvu so porabili največ gnojil in sicer 125 kg na ha obdelovalne zemlje. V SZ so porabili 26 kg, v Aziji in Južni Ameriki 15 kg in v Afriki 5 kg gnojil na ha.

Tri nagrajene krave. Prvo nagrado je dobila krava rejca Ivana Ribiča iz Roj, ki je dala po tretjem teletu 4.556 litrov mlekas 3,7% tolstše. Drugo nagrado in se ve drugo mesto je prejela krava Franca Sketa iz Topovelj za 3.800 litrov mleka s 4% tolstše. Tretjo nagrado pa je prejela krava kooperanta Ludvika Cizeja iz Podvine pri Polzeli.

Vinko Ocvirk iz Prekope je dobil nagrado za najlepšo plemensko svinko, za mlade plemenske merjaške pa sta prejela priznanji Ivan Brišnik in Anton Vranič iz Prekope.

Anton Vranič in Rado Koprivšek iz Vranskega pa sta razstavila vsak po enega lepega merjasca in zanju prejela tudi priznanje.

Na trgu v Braslovčah je bilo ob prihodu hmeljarskega starešine in spremstva vse živo. Ljudje so se zgrinjali okrog tribune.

Kmetijski kombinat Žalec razpisuje naslednje

javne licitacije

- 1. Vikend parcel na parc. št. 449/38 pašnik v izmeri 3634 m² k. o. Braslovče.**
Izključna cena je din 8,50 za m² vikend parcele. Prodaja bo na kraju samem dne 17. 9. 1970 ob 9. uri.
Parcela je primerna za parcelacijo 4 vikend parcel. Nahaja se ob Savinji in je takoj možno dobiti lokacijsko in gradbeno dovoljenje za gradnjo vikend hišic. Interesenti si lahko izberejo velikost parcele.
- 2. Stavbnih parcel — parc. št.**
124/7 travnik v izmeri **690 m²**
124/8 travnik v izmeri **706 m²**
k. o. Vojnik trg.
Parcele so predvidene za gradnjo individualnih hiš in so delno komunalno urejene.
Izključna cena je 12,00 din za m² parcele.
Javna licitacija bo dne 16. 9. 1970 ob 8. uri v pisarni DE Kmetijstvo IV v Celju, Miklošičeva ul. št. 7.
Zaposleni v Kmetijskem kombinatu Žalec imajo na podlagi sklepa Delavskega sveta podjetja pri nakupu stavbne parcele predkupno pravico in možnost odplačevanja kupnine za dobo 15 let z 2% obresti.
- 3. Zemljišča v k. o. Sedlarjevo pašč. št.**
1218/1 travnik v izmeri **6310 m²**
Javna licitacija bo dne 18. 9. 1970 ob 10. uri v pisarni PE
Izključna cena je 1,20 din za m².
Imeno v Imenem.
- 4. Zemljišča v k. o. Plat — parc. št.**
649 vinograd v izmeri **2518 m²**
650 njiva v izmeri **2536 m²**
651 pašnik v izmeri **1816 m²**
Izključna cena je 1,15 din za m².
Javna licitacija bo dne 18. 9. 1970 ob 8. uri v pisarni PE
Pristava v Pristavi.
- 5. Zemljišča v k. o. Virštanj in Verače — parc. št.**
580 gozd v izmeri **5125 m²**
579 njiva v izmeri **1169 m²**
vpisane pri vl. št. 470 k. o. Virštanj.
Parc. št. k. o. Verače
1994 njiva v izmeri **2312 m²**
1995/1 njiva v izmeri **384 m²**
Razen kupine je kupec dolžan plačati vse ostale stroške v zvezi s kupno pogodbo in prenosom lastništva ter ev. prometni davek.
Vse ostale informacije dobite v naši upravi v Žalcu soba št. 21/II.

Strojna obdelava podatkov

Pod pojmom strojna obdelava medijev in sredstev, način krea-podatkov razumemo obdelavo podatkov s pomočjo strojev za obdelavo podatkov, ki jih označujemo z angleškim izrazom **HARDWARE**.

Strojna obdelava je dosegla takšen razmah, da ko govorimo o obdelavi podatkov, dejansko vedno mislimo na strojno obdelavo podatkov.

Obdelava podatkov je kot uporabna veda zanimiva za vsa tista področja, kjer nastopa množična obdelava podatkov. Ta pa nastopa na vseh področjih človekovih dejavnosti, zato si tudi ne moremo več zamisliti dejavnosti, kamor še ni pridrila sodobna obdelava podatkov. To prodiranje je prav v zadnjih desetih letih izredno intenzivno.

Obdelava podatkov je prava-prav problem našega časa in sicer na naslednjih področjih:

- poslovna dogajanja,
- državna administracija in
- znanost.

Naše nadaljnje obravnavanje se bo dotikalo predvsem uporabe obdelave podatkov na področju poslovnega dogajanja. Pri opravljanju poslovnih dejavnosti, pod katerimi razumemo pridobivanje, izdelovanje in razdeljevanje življenjskih reprodukcijskih in ostalih materialnih sredstev ter storitev, nastaja veliko število poslovnih dogodkov. Te poslovne dogodke opisujemo oziroma merimo z informacijami oziroma podatki, ki jih imenujemo poslovne informacije oziroma poslovne podatke.

Poslovni podatki so nujno potrebni za pravilno usmerjanje in opravljanje dela, zato jih je treba zbirati in obdelovati ter na

podlagi rezultatov njihove obdelave sprejemati poslovne odločitve. Dokler je bil obseg poslovanja še skromen, je človek lahko mali obseg poslovnih podatkov držal v svojem spominu, z rastjo obsega poslovanja in s tem obsega poslovnih podatkov pa človek ni bil več sposoben zapomniti si vseh potrebnih poslovnih podatkov.

Zateči se je moral k tekočemu zapisovanju podatkov o nastalih poslovnih dogodkih. Poslovne podatke je moral začeti načrtno zbirati in obdelovati, če si je hotel na podlagi njih zagotoviti nujni nadzor nad poslovnim dogajanjem.

Današnji obseg poslovanja vsekakor ni zmožen brez računalne organizacije na področju zbiranja in obdelave podatkov.

Za uspešno upravljanje in vodenje poslovnega dogajanja so potrebni številni kazalci, pregledi, poročila in analize. Zahteve na tem področju pa z neprestano rastjo poslovnega obsega še vedno neprestano rastejo, kar še nadalje povečuje pomembnost računalnega zbiranja in obdelave poslovnih podatkov.

Ko sam izvajalec zaradi prevelikega obsega poslovanja ni bil več sposoben istočasno opravljati neposrednih delovnih operacij in njihovega spremljanja s podatki, je prišlo na področju poslovanja do delitve dela na dve vrsti opravil:

- izvajanje in
- nadzor nad izvajanjem s pomočjo podatkov.

Gornja delitev je šla tako daleč, da je prišlo celo do prostorske ločitve obeh vrst opravil.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Požar tračne sušilnice v Arji vasi

V sredo, dne 19. 8. 1970, je izbruhnil požar na tračni sušilnici v Arji vasi. Vzrok požara je bil izogleneli garž na pločevinastih delih mazutne peči, ki ob uporabi (sušenju) odpada in v žarečih koscih, zaradi močne ventilacije, v manjših delcih uhaja v sušilno komoro.

Večji delci padejo že v vhodnih kanalih na dno kanala, manjše delce pa zračni tok odnaša tudi v lege hmelja.

Kakšen je vpliv možnosti vžiga v sušilnici ob sušenju hmelja zaradi razvijanja raznih plinov, še ni dokazano, vendar obstoja sum, da je možnost požara zaradi teh plinov še povečana.

Požar je nastal ob 11.50 in delavci so najprej skušali z ročni-

mi gasilnimi aparati ogenj zatreti. Ko so videli, da se je ogenj razširil v vse tri etaže — — trakovke s hmeljem, so s priročnimi sredstvi omejevali ogenj do prihoda gasilcev iz Celja. Ob prihodu gasilcev je gorelo le še v notranjosti sušilnice, vendar je bil tudi ta ogenj kmalu za-dušen.

Delavci so pri lokaliziranju požara uporabili kar 15 ročnih gasilnih aparatov.

Upam si trditi, da bi brez tega števila ročnih aparatov ogenj dobil občutno večje dimenzije; kljub vsemu temu pa na naših sušilnicah še danes najdemo množico praznih gasilnih aparatov.

Rus Ferdo

Niti močni nalivi, niti veter niso omajali dobre volje hmeljarjev. V dolgi koloni so prikazali domiselne prikaze, v katere so vložili toliko truda.

(Nadaljevanje z 8. strani)

Medtem so se funkcije izvajanja ostale na izvršnih delovnih mestih, so funkcije nadzora nad opravljanjem izvajalnih funkcij s pomočjo podatkov prešle v pisarne. Tako je prišlo do pisarniškega dela oziroma do pisarniškega poslovanja.

V splošnem lahko potek obdelave podatkov razdelimo na šest stopenj oziroma funkcij:

- izvor podatkov,
- vhod podatkov v obdelavo,
- obdelava podatkov,
- izhod podatkov,
- hranjenje podatkov in
- kontrola poteka obdelave podatkov.

Pod izvorom poslovnih podatkov razumemo mesta, kjer poteka izvajanje poslovnega dogajanja, poleg tega pa tudi prvo stopnjo obdelave podatkov v širšem pomenu besed.

Ob vsakem izvoru se poslovni podatki imenujejo izvorni poslovni podatki, listi papirja oz. obrazci, na katerih so zapisani izvorni poslovni podatki pa izvorni poslovni dokumenti. Vse izvorne dokumente o poslovnem dogajanju skupaj imenujemo izvorna poslovna dokumentacija.

Pri organiziranju zajemanja izvornih podatkov za potrebe njihove obdelave je seveda treba najprej podrobno določiti:

- vsebino in obliko izvornih dokumentov ter
- način ravnanja z njimi.

Primeri izvornih dokumentov so:

- izdajnica materiala,
- prevzemnica materiala,
- račun,
- delovni listek,
- prenosni nalog itd.

Prva stopnja oziroma funkcija obdelave podatkov je torej zapisovanje izvornih podatkov na izvorne dokumente, ki poteka po posameznih podstopnjah oziroma podfunkcijah v naslednjem vrstnem redu:

— prvi zapisi na izvorni dokumentaciji,

— dopolnilni zapisi na izvorni dokumentaciji in

— izračunavanje na izvorni dokumentaciji.

Pri prvih zapisih na izvorni dokumentaciji gre za zapise na papirju, pri čemer človek prenaša izvorne podatke iz svojega spomina na izvorni dokument. Ti prvi zapisi so izhodiščna točka celotne obdelave podatkov. Običajno se nanašajo na obdobje, predmet, količino in podobno vse merjeno v glavnem z materialnimi merskimi enotami.

Dopisovanje dopolnilnih podatkov na izvorne dokumente pomeni dopisovanje tistih podatkov, ki so potrebni za pretvarjanje prvotno zapisanih podatkov v vrednostne podatke. Takšni dopolnilni podatki so: cene, tarife, obračunske postavke, korekturni faktorji in podobno.

Pod izračunavanjem na izvorni dokumentaciji razumemo opravljanja.

- seštevanja,
- odštevanja,
- množenja,
- deljenja,

ki se nanaša na že vpisane podatke na izvornih dokumentih, pri čemer rezultate teh računskih operacij vnašamo na izvorne dokumente.

Tehnika vnašanja podatkov na izvorne dokumente lahko poteka kot:

- ročno risanje,
- ročno tipkanje in
- avtomatsko.

Ko je končana prva stopnja obdelave podatkov, to se pravi, ko se pripravljene izvorni dokumenti v katerih se nahajajo izvorni podatki, lahko nastopi druga stopnja obdelave. To je stopnja, ki uvaja podatke v sistem obdelave.

Napravo s pomočjo katere poteka vhod podatkov, imenujemo vhodno napravo.

Vanek iz Gornje Voče je pri Gosijaku letos že drugič. Pravi, da rad obira in da še bo prišel.

Sredstvo, na katerem so zapisani vhodni podatki, imenujemo vhodno sredstvo ali nosilec vhodnih podatkov.

Pri ročni obdelavi podatkov nastopa kot vhodna naprava na primer svinčnik, kot vhodno sredstvo pa list papirja. Kot vhodno napravo lahko pri ročni obdelavi podatkov smatramo tudi človeško oko, uho ali drugo čutilo, ki vnaša v človeške možgane informacije na pominjenje ali v obdelavo. Pri stroj-

nem čitanju vhodnih podatkov pa takšna čutila nadomesti na primer čitalna ščetka, ki je vgrajena v vhodno napravo.

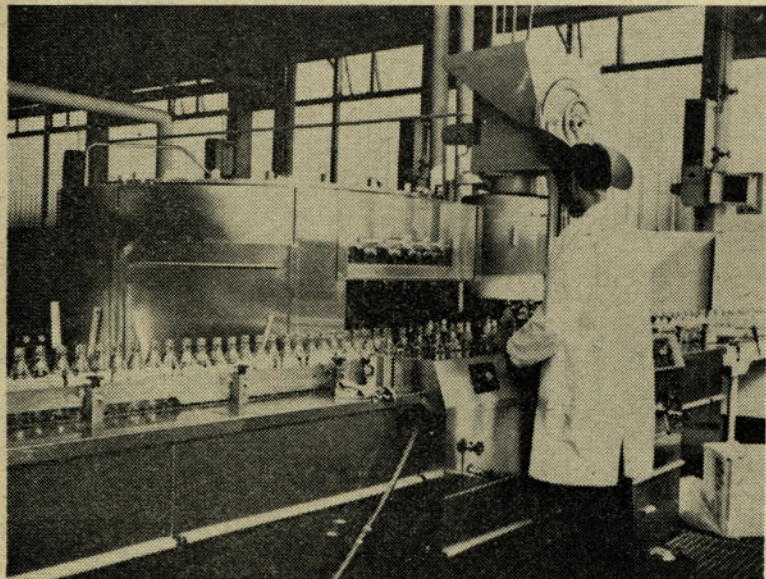
Vhod podatkov v obdelavo nastopa pri vsaki tehniki obdelave podatkov, torej pri:

- ročni obdelavi podatkov,
- mehnični obdelavi podatkov in
- elektronski obdelavi podatkov.

(Nadaljevanje prihodnjič)
H. V.

— — —
V Sao Paolu v Braziliji je iz laboratorija ušlo 11 afriških čebel matic s troti in delavkami. Te zelo donosne čebele so zelo napadalne in grozijo izpodrinuti nemške in italijanske čebele iz Južne Amerike in nekaterih Jugo-vzhodnih dežel ZDA.

— Japonska je dežela s 16,4 % kmetijskih površin in 36 % kmetijskega prebivalstva, ki redi na okrog 6 milijonov ha približno enohektarskih kmetijah 3,5 milijona črno-bele goveje živine, za katero vodijo rodovnik že od 1911. leta in umetno osemenujejo 99,5 % krav.

Milijoni steklenic so se zvrstili skozi polnilni stroj — Sinalca je letos šla dobro v denar.

Vrtnarska razstava v Medlogu je uspela. Kaj ne bi, saj so jo skozi celo leto skrbno pripravljali.

EKONOMSKA PROPAGANDA, NJENA SREDSTVA IN MEDIJI

Ekonomski propaganda je sodobna prodaja in edini most, ki preostaja direktnemu proizvajalcu v stikih do potrošnika. Propaganda je tista, in ne trgovina, ki potrošnika opozori na svoj proizvod in ga pripravi do nakupa. In ker je propaganda kot sodobna oblika prodaje prisotna v našem tržnem gospodarstvu, nikakor ne moremo mimo dejstva, da tudi naši proizvodi (KK Žalec) potrebujejo svoj odmev na tržišču. Čeprav je kakovost proizvodov prvi in najbistvenjši element propagande, moramo to sporočiti potrošniku, kajti v nasprotnem primeru bomo zaradi propagande konkurence zaostali ali ostali na ravni včerajšnje proizvodnje. In kako težko je osvajati tržišče, ko si zakasnil, ko je sorodna dejavnost prodrila s propagandnim prepričevanjem v potrošnikov podzavesti, nam zgovorno pričča izredno naprezanje tovarne MEBLO in drugih, ki bijejo težak boj ob SLOVENIJALLES. Še zgovornejši je pojav GORENJA, ki je prav z uspešno propagando postal pojem v Jugoslaviji.

Bistvo uspešne propagande je njena dognanost in eksaktnost. Propaganda ne more biti plod zvonečih besed o določenem proizvodu; propagandna akcija se začne z analizo motivacije nakupa ali potrošnikove volje do nakupa. Šele po temeljiti motivacionalni analizi se po prioritati motivov za nakup določenega proizvoda začne teamsko delo propagandnih sredstev za akcijo in kreiranje oblikovnih, tekstualnih, zvočnih sporočil in drugih oblik propagiranja. Sočasno s propagiranjem proizvoda pa mora teči stalna oblika podjetniške propagande, da se podjetje kot pojem kakovosti, solidnosti in zaupanja naseli in udomači v potrošnikovi zavesti, kajti le na tej osnovi ima propagandna akcija za nosamezen proizvod odličen pridelek, ki ga poimenujemo kot zaupanje podjetju in vsej njegovi dejavnosti.

Tako pri podjetniški propagandi kot propagandi za posamezne proizvode moramo paziti, da bo način reprezentiranja enostaven in originalen. Pri izbiri in kreiranju akcije pa se propaganda mora nasloniti na raziskavo tržišča (trgovska mreža, direktni kupci, posredniki, konkurenca, potrošniki).

Iz dobljenih podatkov, analiz in anket dobimo konkretno situacijo na tržišču, ki je odločilna pri načrtovanju obsega proizvodnje, kakovosti proizvoda, cen in kreiranju propagande itd.

In prvi propagandni koraki so ime artikla, embalaža in način pakiranja. Njim posvečamo skoraj največjo pozornost, kajti od lahko izgovorljivega imena, privlačne in praktične embalaže, estetskega načina pakiranja, je velikokrat odvisna uspešna prodaja proizvoda. Embalaža mora sama prodajati, posebno v današnjih pogojih odnosov trgovcev – potrošnik in v vse večjem in sodobnem načinu prodaje (samopostrežbe – marketi).

Vzorci proizvoda, ime in embalažo testiramo na bodočih prodajnih področjih ter izberemo najbolj prikladne oblike, za katere so se potrošniki, odločili.

Za efikasnost predstave o podjetju pa je izredno pomemben zaščitni znak, ki vrši svojo vlogo uspešno le, če je individualen, upadljiv in estetsko oblikovan ter čimbolj enostaven, s čimer uspešno reprezentira proizvajalca.

Prav tako važen pa je tudi propagandni stil, to je odločitev za tip črk pri uradnem firmiskem napisu, za propagandna sporočila, odločitev za barve delovnih oblek, emblemov, značk, podjetniške zastave, izvršitev selekcije propagandnih sporočil, cije, določitev oblike in barve pri svetlobnih napisih itd.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Kmetijski kombinat Žalec
Delovna enota Šmarje pri Jelšah razglaša:

javno licitacijo

za prodajo odvišnih osnovnih sredstev in drobnega inventarja.

Traktor Ferguson 65, več kosilnic BČS in Laverd, več traktorskih obračalnikov, traktorske kosilnice, prikolica gozdarska, vprežni zgrabelnik, vprežni obračalnik, več traktorskih vrtalnikov, več kmečkih voz, pisalne stroje, več drobnega inventarja, delovne konje, trosilce umetnega gnoja, vprežne sejalnike, razne kultivatorje, krožne brane in konjski pribor.

Javna licitacija bo 21. 9. 1970 na dvorišču ekonomije v Rogaški Slatini s pričetkom ob 9. uri zjutraj.

Ogled strojev in drobnega inventarja ter cen je možen vsako soboto med 7. in 10. uro na dvorišču ekonomije v Rogaški Slatini. Konje si lahko pred licitacijo ogledate na ekonomiji v Kozjem.

Kupci morajo pred licitacijo položiti 10 % varščino na izklicano vrednost.

KMETIJSKI KOMBINAT – ŽALEC
kadrovski center

objavlja prosto delovno mesto

referenta za požarno varnost

v kadrovske centru podjetja.

Za to delovno mesto se zahteva srednja strokovna izobrazba elektro ali strojne smeri in najmanj tri leta prakse v stroki.

Prijave sprejema kadrovski center 15 dni po objavi.

Za hmeljsko princisko je letos kandidiralo 17 brhkkih deklet. Komisija je pod predsedstvom prof. Ščuke imela težko in zahtevno nalogo: vse kandidatke oceniti in izbrati najoriginalnejšo.

Med **propagandne medije** uvrščamo časopise, televizijo, radio, kino propagando, propagando z direktnimi pisemskimi pošiljkami, tiskana propagandna sredstva, zunanja propagandna sredstva, propagando na voznem parku in propagando na prodajnem mestu ter propagando za ustvarjanje kontaktov itd.

V Jugoslaviji izhaja dnevno, tedensko ali mesečno več kot 200 vrst časopisov, revij, tednikov ali mesečnikov. Pri kreiranju propagandnih akcij uvrščamo časopise, ki imajo največjo naklado ali pa odgovarjajo določeni vrsti potrošnikov ali določenemu tržnemu prostoru. Enako se odločamo pri izboru televizije med posameznimi hišami TV Ljubljana, Beograd, Zagreb, Sarajevo, Skopje. Propagandni program predvajajo ob istem času in vsaka TV postaja ga prenaša na svojem jezikovnem območju (19.45–19.55 in 20.30–20.35). Možno je predvajanje tudi izven omenjenih terminov. Časovno prilagojena kontinuirana televizijska propaganda je najbolj efektivna, saj ima izredno sugestivno značaj na gledalca, ker združuje vidno sliko s sporočilom in glasbeno kuliso. Poleg republiških glavnih postaj Ljubljana, Zagreb, grad, predvajajo propagandne oddaje tudi lokalne **radijske postaje**. Radio spet je glavno akustično propagandno sredstvo, ki služi najbolje za emitiranje oglasov in reportaž. Ta medij ima izrede pomen v sodobni propagandi, in sicer zaradi velikega števila poslušalcev in možnosti emitiranja kakovostno kreiranih propagandnih sporočil.

Posebnost **kino propagande** je v elastičnosti in cenenosti propagiranja. Ta medij zajema predvajanje filmov in diapoziti-

tivov v kino dvoranah. Najugodnejši čas za predvajanje je v intervalu september – maj.

Možnost za realizacijo dobre prodaje je **propaganda z direktnimi pisemskimi pošiljkami**, ker omogoča selektivnost, veliko število pošiljk in lahko kontrolo rezultatov. Ta medij je idealen za neposredni stik s potrošnikom in najugodnejši za izvajanje radovednosti.

Med **tiskana propagandna sredstva** štejemo: prospekte, kataloge, cenike, letake, koledarje, vrečke, kuverte, vizitke, plakate, ogledne kartone. Ti mediji nimajo vzdrževalne propagande, zato jih same ne moremo s pridom uporabljati – imajo značaj obveščevalnega nastopa.

Tipičnost **zunanjih propagandnih sredstev** je njihovo penehno izpopolnjevanje. To so: propagandne table, panoji, transparenti in svetlobni napisi. Prednosti teh sredstev so v tem, da jih lahko preuredimo po osnutku in željeni velikosti in da niso vezani na časovne termine, niso v nevarnosti od konkurenčnih oglašnih sporočil. Zaradi velikosti in večbarvne izvedbe omogočajo boljše vidljivost in lažje sprejemanje propagandnih sporočil.

Propaganda na voznem parku se izvede s črkoslikarsko obdelavo bočnih strani vozil in s samolepilnimi etiketami. Reklama je stalna in dinamična v prostoru.

V **propagando na prodajnem mestu** štejemo: samolepilne etikete, ogledne kartone, balone, slamice, zamaške, etikete itd. Vrednost teh sredstev je navezovanje na proizvod in stalna prisotnost opozarjanja potrošnika na konkretnem tržnem prostoru. K **propagandi za ustvarjanje kontaktov** sodijo kozarci,

ure, termometri in druga reprezentančna darila; njihova pomembnost je v ustvaritvi dobrih poslovnih odnosov in njihovem jačanju.

Če se efekt propagande javlja predvsem v enotnosti in originalnosti ter najustreznejšem iz-

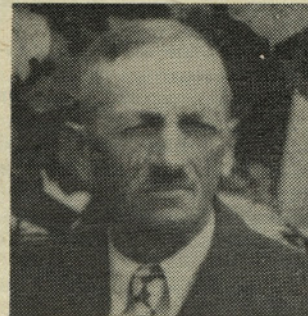
boru od vseh naštetih možnih in potrebnih oblik ekonomske propagande, potem je zrcalo ekonomičnosti v finančnih pogojih za kontinuirano eksploatacijo izbranih propagandnih sredstev in medijev.

Jože Klančnik

V SPOMIN

Dne 24. 4. 1970 je neizprosna smrt nepričakovano pretrgala nit življenja našemu kooperantu **ROTAR VINKU** iz Prekope.

Rodil se je v Dobriši vasi pri Petrovčah. V Prekopo je prišel leta 1930, kjer si je ustvaril prijeten dom. Na novem domu je pridno delal, skrbno in pošteno gospodaril skozi 40 let. Bil je tudi dober hmeljar do zadnjega.

Naj mu bo lahka zemlja, ki jo je tako ljubil.

Devetega avgusta smo se na Vranskem pokopališču zadnjikrat poslovili od kooperanta **DOBNIK FRANCA** iz Čepelj. Umrl je po težki in mučni bolezni star 63 let.

Kmalu potem, ko je prišel v Prekopo, je postal član gasilskega društva v Prekopi, kjer je veliko pomagal in delal. Po osvoboditvi je bil 17 let blagajnik društva. Kot blagajnik je bil vedno vesten in natančen. Delal je tudi kot odbornik bivše občine Prekopa in kot odbornik KZ.

Vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v trajnem in lepem spominu.

Mnogo prezgodaj, v starosti komaj 42 let, je 29. 6. 1970 nenadoma in nepričakovano umrl kooperant **LUZAR JOŽE** iz Vranskega.

Rodil se je v Podlogu pri Šempetru v Savinjski dolini leta 1954. Tu je vsa leta pridno delal in dobro gospodaril. Kmetijo si je lepo uredil ni opremil s stroji. Vedno je z veseljem delal, posebno še v svojih lepih hmeljiščih, saj je bil poznan kot zelo dober hmeljar, za kar je prejel tudi hmeljarsko priznanje. Kljub obilici dela doma, je bil vedno pripravljen pomagati tudi drugim.

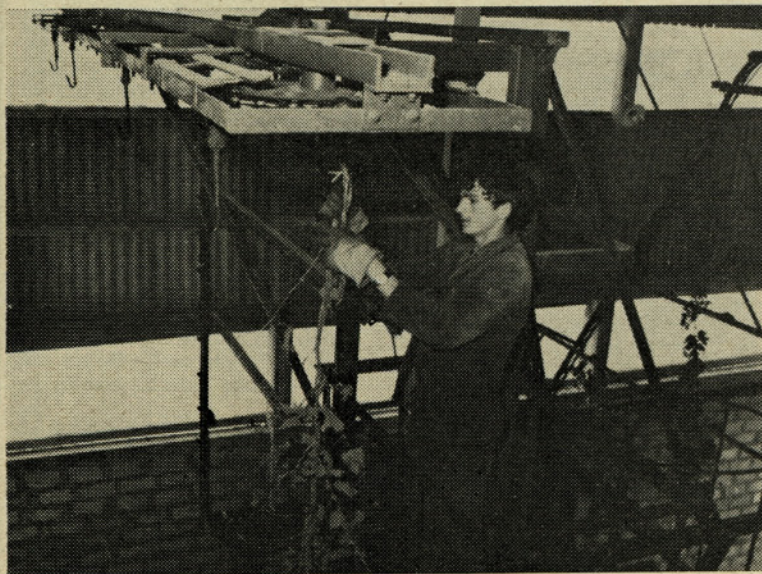
Vsem, ki smo ga poznali, bo ostal v spominu tak kot nasmejan.

Vsa leta je pridno delal na svoji manjši kmetiji. Včasih je moral iskati zaslužek tudi drugod, da je lahko preživel družino. Na svoji kmetiji je tudi vse-skozi hmeljaril in je bil dober hmeljar.

Čeprav je imel vedno dovolj dela doma, je še našel čas za družbeno delo. Več let je delal kot odbornik občine Vransko. Zdal pa je bil odbornik SO Zalec. Vedno se je zavzemal za dobrobit domačega kraja.

Ostal nam bo v lepem in trajnem spominu.

PE Vransko

Delovno mesto na najvišjem nivoju obiralnega stroja v Vojniku. Letos so obiralni stroji odigrali tisto vlogo, za katero so bili postavljeni. Vse kaže, da jih je premalo. Po njih pa vse glasneje kličejo tudi kooperanti.

V soboto, dne 29. 8. 1970 okrog 22. ure je požar uničil sušilnico hmelja Jožeta Golavška v Lokah pri Taboru. Zgorelo je še okrog 3 tone hmelja, žaga in nekaj manjših strojev. Skoda je precejšnja, vzrok požara pa še ni znan.

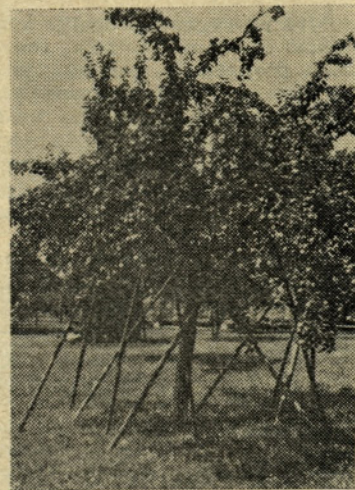
Na dan hmeljarjev 9. avgusta je v Braslovčah padlo 37,2 l dežja na kvadratni meter.

JESENSKI SEJEM

Jesenski plemenski sejem bo 18. septembra ob 9. uri pri hlevu v Ojstrici pri Taboru.

Naprodaj bo okrog 25 plemenskih brejih telic in 15 težjih teličk od 140 do 200 kg sivorjave pasme.

Živinorejci, udeležite se kakovostnega in ugodnega nakupa!

Kleti so polne jabolčnika in žganja, preobloženo drevje pa grozi zopet z obilno letino.

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC ŽALEC

Razvojni center

JAVNA LICITACIJA

1. Gospodarsko poslopje k. o. Zaloze parc. št. 92 stavbišče (Zgank). Izklicna cena je 3.591 din za zgradbo, zemljišče pa po 10 din za kvadratni meter.

Licitacija bo dne 28. 9. 1970 ob 8. uri na kraju samem v Zalozah.

2. Gospodarsko poslopje v Novem kloštru - Zaloze na parc. št. 6 in 7 stavbišče k. o. Zaloze.

Izklicna cena za objekt je 41.620 din, cena za funkcionalno zemljišče pa je 10 din za kvadratni meter.

Licitacija bo dne 28. 9. 1970 ob 10. uri na kraju samem v Zalozah.

3. Stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje v Ločici pri Polzei (Dobrihovo) na parc. št. 307 stavbišče k. o. Sv. Peter. Prodaja se samo material od zgradb.

Izklicna cena za oba objekta znaša 8.965 din. Zdražitelj je dolžan odstraniti ves material od obeh objektov v roku 30 dni po sklenitvi kupne pogodbe.

Licitacija bo dne 28. 9. 1970 ob 12. uri na kraju samem.

4. Gospodarsko poslopje na Pirešici parc. št. 121/1 stavbišče k. o. Vel. Pirešica.

Izklicna cena je 20.000 din za objekt. Zdražitelj je dolžan odstraniti ves material od zgradbe v roku 30 dni po sklenitvi kupne pogodbe.

Licitacija bo dne 29. 9. 1970 ob 9. uri na kraju samem v Pirešici (Fervega).

5. Gospodarsko poslopje in svinjak na Grčarjevem dvorišču v Vranskem na parc. št. 66 stavbišče in del. parc. št. 64/1 stavbišče k. o. Vransko.

Izklicna cena za funkcionalno zemljišče je 15 din za kvadratni meter. Cena za objekta pa bo določena pozneje po sodnem cenilecu. Zdražitelji bodo obveščeni o ceni objektov na licitaciji, kjer jim bo predložen cenilni zapisnik.

Licitacija bo dne 30. 9. 1970 ob 9. uri na kraju samem na Vranskem.

Interesnti, ki se želijo udeležiti licitacije, morajo pred pričetkom licitacije položiti varščino v višini 10 % od izklicne cene v gotovini ali pa v obliki hranilne knjižice.

Zdražitev mora najvišji ponudek plačati v celoti do 31. 12. 1970. V kolikor zdražitelj najvišji ponudek ne plača, bomo razpisali ponovno licitacijo in mora prvi zdražitelj nadomestiti eventualno razliko in plačati stroške ponovnega razpisa.

Z zdražiteljem oziroma kupcem se sklene kupna pogodba. Razen kupnine je kupec dolžan plačati vse druge stroške kupne pogodbe, zemljiškoknjžnega prepisa in ev. prometni davek od nepremičnin in pravic.

Vse ostale informacije lahko dobite na naši upravi soba št. 21/II v Žalcu.

LICITACIJA

rabljenih traktorjev bo v soboto, dne 26. septembra 1970 ob 9. uri na dvorišču združnega doma v Trnavi.

Obrat Kmetijstvo

LJUDSKE NAPOVEDI

Če Matevž je ves vedren, bo prijetna še jesen.

Če na Mihaela veter zaveje, mrzla bo zima, s snegom do veje.

IZREKI

Kar od srca pride, se srca prime. Dobremu človeku je težko par dobiti.

UGANKA

Polne so me gore in poljane, ko me zgrabiš, prazna pest ostane.

(mreža)

RAZNE MISLI

Govedina se podraži zato, ker je premalo goveda, pa tudi zato, ker je na nepravem mestu.

Samoupravljanje je kakor ples: vedno moraš paziti, da ne bi komu stopil na kurje oko.

Svoboda je mamilo: če se ga navadiš, se ga nikoli ne odvadiš.

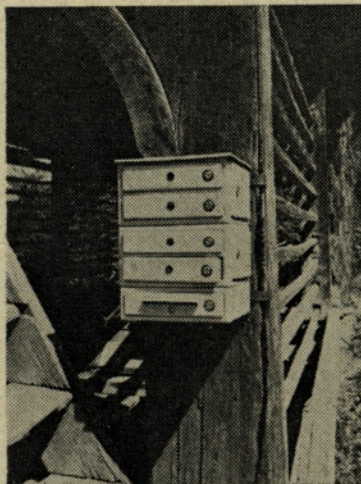
DOPUST

— Komaj ste se vrnili z dopusta, pa že prosite za drugega?

— Veste, rad bi se poročil.

— Zakaj se pa niste poročili med dopustom?

— Nisem si ga hotel pokvariti.

Pošta je za oddaljenejšje in hribovske kmetije montirala poštno predale. Ti predali — na sliki — so montirani kar na kozolcu Stanka Pestotnika v Ločici nad Vranskim.

ŽRTEV PROMETNE NESREČE

V torek, dne 15. 7. 1970, je kruta smrt iztrgala sredi najplodnejše dobe življenja našo vestno sodelavko **IVANKO ALIHOĐIČ** iz Čepelj pri Vranskem.

Rodila se je 27. 1. 1944 v Sefu pri Vranskem. Izučila

se je šiviljske obrti. Ljubila je naravo, delo v naravi, delo v naših savinjskih hmeljiščih. Zato je prišla v naš kolektiv.

Usodnega dne je pridno delala na polju. Po opravljenem delu je odhitela domov k družini. V mislih je bila že doma, ko jo je smrt doletela na cesti. Doma sta jo zaman čakala otroka in mož.

Ni besed, ki bi lahko opisale to težko izgubo za naš kolektiv, še bolj tragično za otroka in moža. Vsi v našem kolektivu jo težko pogrešamo. Ostala je praznina, ki je ne bo lahko izpolnili.

DE Kmetijstvo I. Latkova
vas PE Vransko

Hmeljar

1970/4

PRILOGA HMELJARJA

»Hmeljar« izdaja delavski svet Kombinata, ureja uredniški odbor: predsednik: Kač Karel; člani: Wagner Marija, dipl. inž. agr.; Klančnik Jože, Gubenšek Anton, dipl. inž. agr.; in Kronovšek Ivan. Urednica strokovne priloge Kač Miljeva, dipl. inž. agr. Glavni in odgovorni urednik Vybihal Vili, inž. agr. — Uredništvo je na KK Zalec. Glasilo izhaja v 5.500 izvodih. — Letna naročnina 12 dinarjev. — Tisk in klišej Cetus Celje.

Janko Petriček

DRUGO ZASEDANJE ZNANSTVENE KOMISIJE EHB V VELENJU

Ob ustanovitvi Evropskega hmeljarskega biroja leta 1950 v Strassbourgu, je upravni odbor sklenil ustanoviti še »Znanstveno komisijo«, ki naj bi imela za cilj reševati znanstvena in tehnična vprašanja pri pridelavi in uporabi hmelja. Obenem bi koordinirala znanstvene raziskave med posameznimi državami članicami.

Vsaka članica EHB imenuje v Znanstveno komisijo dva člana, ki opravljata raziskovalno delo v hmeljarstvu. Redni člani Znanstvene komisije volijo med seboj predsednika iz tiste države, v kateri je zasedanje, za dobo dveh let.

Od ustanovitve Znanstvene komisije leta 1950 pa do danes je bilo vsega sedem zasedanj v raznih državah, ki so članice EHB in sicer v: Angliji, Belgiji, Češki, Franciji, Jugoslaviji, ZR Nemčiji in Španiji.

Prvič je zasedala Znanstvena komisija v Jugoslaviji v letu 1954 na Dobrni pod predsedstvom tov. ing. Janka Petrička.

Letošnje zasedanje Znanstvene komisije je bilo že drugo v naši državi in sicer tokrat v Velenju 27. in 28. avgusta v sejni dvorani hotela »Paka« pod predsedstvom tov. Janka Petrička dipl. ing. kemije.

Zasedanja so se udeležili:

1. Redni člani:

ANGLIJA: F. C. THOMPSON, R. NEVE
BELGIJA: J. HOED, tajnik Znanstvene komisije

FRANCIJA: G. MENERET, R. MARO-CKE

ZR NEMCIJA: F. ZATTLER, J. MAIER
JUGOSLAVIJA: J. PETRIČEK, T. WAGNER

2. Upravičeno odsotni so bili:

BELGIJA: E. LAROSE
ČEŠKA: L. VENT — namesto njega je prišel ing. SRP, ki je prečital Ventov referat

FRANCIJA: F. GOUIN
ŠPANIJA: de ARCENEGUI

Kot opazovalci oz. gostje:

ANGLIJA: PAINE, kot namestnik predsednika tehnične komisije MATONA

ČEŠKA: SRP, kot namestnik podpredsednika VENTA

JUGOSLAVIJA: P. PAVLIČ, generalni tajnik EHB, F. PIRKMAJER in T. GORIČAN, kot zastopnika poslovnega združenja »STYRIA« — Celje, V. KRIZNIK, direktor Kmetijskega kombinata Zalec, Z. PELIKAN, V. KOLENC, kot zastopnika Kmetijskega kombinata Zalec, VODOVNIK, direktor Pivovarne Laško, ACIMOVIĆ, A. MIJAVEC, kot zastopnika Inštituta za hmelj i sirak iz Bačkega Petrovca.

STROKOVNJAKI INŠTITUTA ZA HMELJARSTVO ŽALEC:

M. DOLINARJEVA
M. DOLINAR
M. KACEVA
B. PUGLJEVA
T. WAGNER
M. ŽOLNIR

Zasedanje je ob 9. uri otvoril Janko Petriček. Pozdravil je vse navzoče in izrekel dobrodošlico z željo, da bi bilo raziskovalno delo v okviru Znanstvene komisije s sodelovanjem vseh članov tudi v prihodnje uspešno kot doslej in tako pripomoglo k nadaljnjemu razvoju hmeljarstva.

Znanstveno raziskovalno delo je prav tako kakor za druge panoge tudi za hmeljarstvo osnova za nadaljnji napredek.

Predsednik je posebej poudaril, da je pogoj za uspešno raziskovalno delo dokumentacija.

Po uvodnem govoru tov. predsednika so prijavljeni strokovnjaki — avtorji podali naslednje referate:

1. SRP je prečital referat odsotnega avtorja VENTA: »MINIMALNA KULTIVACIJA HMELJA V RAVNINI«. V referatu obravnava nov sistem sajenja hmelja, brez tradicionalne rezi, pa tudi uporabo herbicidov za odstranjevanje zeli. Pri tem načinu se zmanjša število delovnih ur v hmeljiščih za 35%, število traktorskih ur pa za 45%.

2. THOMPSON: »VPLIV OKOLJA NA CVETENJE HMELJA«. Dolžina dneva in temperatura sta za razvoj hmelja važna faktorja. Metodika za študij vpliva dolžine dneva je bila izdelana v Wyeu. Rezultat: hmelj je rastlina kratkega dneva.

3. MAROČKE: »POMANJKANJE MAGNEZIJA V HMELJU«. Referat prikazuje v diagramih in diapozitivih pomembnost magnezija za hmeljno rastlino.

4. KRALJEVA: »UGOTAVLJANJE SORODNOSTI MED HMELJNIMI SORTAMI«. (Savinjski golding, Fuggles in Early Bird). Savinjski golding in obe imenovani sorti se razlikujejo fenotipično med seboj po količini humulona in po aromi. Na osnovi tega razvrščamo te sorte po kvaliteti v:

1. Savinjski golding
2. Early Bird
3. Fuggles

Genetska konstitucija savinjskega goldinga je enaka sorti Fuggles — obe sorti sta sorodni. Early Bird pa je genetsko različen, daje boljše potomce z večjo količino lupulina in humulona.

5. NEVE: »EPIDEMIOLOGIJA HMELJNE PERONOSPORE«. Referat poroča o razmerju med temperaturo in površinsko vlago z ozirom na razvoj »Pseudoperonospora humuli« na hmeljni rastlini. Vlažne periode, ki še omogočajo infekcijo so v območju 1,5 ure pri 30°C do 24 ur pri 5°C. Razvoj peronospore v neškropljenem hmeljišču je tesno vezan na razmerje temperature s površinsko vlago, pod pogojem, da vlažne periode povzročijo dež.

6. MAIER: »KVALITETA HMELJA IN ZANJ KARAKTERISTIČNIH KEMIČNIH SESTAVIN V ČASU OBRANJA PRI HMELJNIH SORTAH V HALLERTAU«.

Hmeljne sorte, ki jih gojijo v Hallertau lahko delimo v dve veliki skupini:

1. hmelj z mnogo arome
2. hmelj z mnogo grenčičnih snovi

Z ozirom na zahteve tržišča imajo sorte z visoko grenčično vrednostjo vedno večjo gospodarsko vrednost. Poleg drugih dejavnikov je za optimalno kvaliteto predvsem odločilna zrelost. Avtor je raziskoval spremembe tistih snovi, ki odločajo o kvaliteti. Z ozirom na grenčično vrednost so dosegli optimalno kvaliteto (pri klimatskih pogojih 1969) sorte po naslednjem vrstnem redu:

1. FUGGLES (ca. 22. avgust)
2. Hallertauer, Star, Northern Brewer, (ca. 4. september)
3. Record (po 11. septembru)
4. Hersbrucker pozni (po 16. septembru)
5. Brewers Gold (po 22. septembru)

7. WAGNER: »DINAMIKA MAKROELEMENTOV PRI SAVINJSKEM GOLDINGU IN HIBRIDIH 17/126 IN 18/135«.

Referat prikazuje kvaliteto dveh novih hibridov s posebnim poudarkom na količino alfa smol (humulona).

Hibrida proizvajata več organske mase in sta po rasti bujnejša.

Relacija med suho snovjo storžkov in odpadno maso je naslednja:

Savinjski golding	1 : 2,50
Hibrid 17/126	1 : 0,96
Hibrid 18/135	1 : 1,08

Celotna organska masa pri tehnološki dozorelosti vsebuje na 1 ha:

	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	CaO	MgO
Savinjski golding	139	34	103	152	97
Hibrid 17/126	186	44	114	156	97
Hibrid 18/135	210	52	129	191	117

Kako uničujemo regačico v hmeljiščih

Navadno regačico (*Aegopodium podagraria*) prištevamo med zelo nadležne plevela, zlasti po vrtovih, na gnojnih in senčnih straneh. Včasih se prekomerno razbohoti tudi v nasadih: sadovnjakih, vinogradih in hmeljiščih.

Regačica je 50–100 cm visoka trajnica, ki spada v družino kobulnic. Brazdasto votlo steblo se pri vrhu razrašča in nosi belo razcvetje (kobulo). Spodnji listi so eno do dvakrat trojno deljeni. Cvete konec junija, v juliju in še v avgustu. Regačica je razširjena po vsej Sloveniji. Raste v senčnih predelih, na vlažnejših toda propustnih in bogatih tleh. Najti jo je posebno ob poteh in v grmovju.

Navadna regačica je zelo trdozraten in odporen plevel, ki ga je težko zatreti. Razmnožuje se s semenom (povprečno ima po 2800 semen na rastlino), predvsem pa s kratkočlenastimi podzemskimi poganjki, ki so v zemlji plitko razporejeni, se pa zelo lahko in hitro obrastejo. Zaradi podzemskih poganjkov je regačico ročno komaj mogoče uničiti. Razen tega pa je zelo odporna tudi za herbicide.

V nekaterih hmeljiščih se je regačica zelo razmnožila in postala prevladujoč plevel. Z obdelovanjem jo je zlasti v vrsti skoraj nemogoče uničiti. Edina možnost so herbicidi. V letu 1969 smo v hmeljišču v Ravnah preizkusili za uničevanje regačice nekaj herbicidov. Odločili smo se za naslednje kombinacije:

1. simazin (3 kg a.s.) + gramoxon (parakvat 0,8 kg a.s.)
2. simazin (5 kg a.s.) + gramoxon (parakvat 0,8 kg a.s.)
3. gesaprim (atrazin 3 kg a.s.) + reglon (dikvat 0,4 kg a.s.)
4. carmex (diuron 2,6 kg a.s.) + gramoxon (parakvat 0,8 kg a.s.)
5. carmex (diuron 2 kg a.s.) + gramoxon (parakvat 0,8 kg a.s.)
6. gesaprim (atrazin 3 kg a.s.) + deherban (2,4 D 1 kg a.s.) + tormona (2,4, 5 T 0,5 kg a.s.)
7. gesaprim (diuron 2,6 kg a.s.) + deherban (2,4 D 1 kg a.s.)
8. simazin (3 kg a.s.) + tormona (2,4, 5 T 0,5 kg a.s.)

Preizkušali smo samo kombinacije raznih herbicidov. Iz literature je poznano,

da je regačica odporna proti večini herbicidov. Zato posameznih sredstev nismo uvrstili v poizkus ampak predvsem tiste kombinacije, ki so se v nasadih proti drugim trdozravnim plevelom že izkazale. Preizkušali smo jih v normalnih in povečanih koncentracijah. Kljub temu, da ima regačica večino podzemnih poganjkov plitko razvitih, ji triazini ne morejo prav do živega. Upali smo, da bi uničenje nadzemnih delov (parakvat, dikvat), skupaj s talnim delovanjem triazinov dalo boljše uspehe, kot vsak herbicid sam. Diuron kaže med ureati najdaljše in najbolj široko delovanje, hkrati pa je za hmelj v preizkušanih dozah selektiven.

Ocenjevali smo 6.6 in sicer tako, da smo upoštevali samo delovanje herbicidov na regačico in sicer od 0–5 (najboljše delovanje smo ocenili s 5).

Kombinacija:	Delovanje na regačico
1. simazin + gramoxon	3
2. simazin + gramoxon	3–4
3. gesaprim + reglon	3–4
4. carmex + gramoxon	3–4
5. carmex + reglon	3
6. gesaprim + deherban + tormona	5
7. gesaprim + deherban	3–4
8. simazin + tormona	5
kontrola	0

Vremenski podatki v času od škropljenja do ocenjevanja so naslednji:

Datum	Srednja dnevna temperatura	Padavine v mm
27. 5.	19.2	—
28. 5.	21.6	—
29. 5.	21.7	—
30. 5.	22.1	—
31. 5.	19.7	—
1. 6.	17.4	—
2. 6.	13.5	10.6
3. 6.	15.3	5.0
4. 6.	12.8	0.3
5. 6.	10.6	14.3
6. 6.	11.9	24.4
7. 6.	13.0	37.2

(Nadaljevanje z 21. strani)

8. M. DOLINARJEVA: »PREDLOGI ZA ORGANIZACIJO INFORMACIJSKE IN DOKUMENTACIJSKE SLUŽBE V HME-LJARSTVU«. V referatu so prikazani predlogi kako urediti dokumentacijski in informativni center pri EHB, da bi olajšali raziskovalno delo. Ker pa je to zvezano s precejšnjimi materialnimi stroški smo prosili generalnega tajnika EHB dr. Pavliča, da na zasedanju EHB v Bruxellesu, obravnava ta predlog s predsedstvom EHB.

Referati in diskusije so bili končani ob 19. uri, potem so člani Znanstvene komisije razpravljali o raznih administrativnih vprašanjih in sicer:

1. O naslednje zasedanju Znanstvene komisije v letu 1972

2. Tajnik Znanstvene komisije Jacques Hoed bo stopil v stik z delegati Španije zaradi zasedanja v tej državi

3. Ker sta dr. Zattler in ing. Meneret, ki sta člana Znanstvene komisije že od l. 1951 stopila v pokoj in tako prenehala biti redna člana, predlaga predsednik, da

komisija sprejme na njihovo mesto dose-danja kandidata dr. Maierja za ZR Nemčijo in ing. R. Marocka za Francijo. Prof. Zattler in ing. Meneret pa sta bila izvoljena za častna člana in predlagana za odli-kovanje EHB — II. stopnje.

4. V »Hmeljni zvezni komisiji« HLC (HOP LIAISON COMMITTEE) zastopajo posamezne države:

F. C. THOMPSON za Anglijo

R. MAROCKE za Francijo

J. PETRIČEK za Jugoslavijo

J. MIER za ZR Nemčijo

J. HOED član in tajnik Znanstvene komisije

5. Sprejeti so bili sklepi o nadaljnjih smernicah delovanja Znanstvene komisije.

Zasedanje je bilo zaključeno ob 20. uri.

Naslednji dan so si gostje ogledali hmeljne nasade Kmetijskega kombinata Žalec, Inštitut za hmeljarstvo Žalec, Hme-zad Žalec in sušilne naprave v Arji vasi. Popoldne pa so si, na povabilo pivovarne Laško, ogledali še tamkajšnje naprave in novo sladarno.

Zasedanje se je končalo z zaključno večerjo na Šrotneku nad Ravnami na pova-bilo Poslovnega združenja »Styria« Celje.

Od vseh kombinacij, ki pridejo v poštev za hmeljišča, uporabljamo proti regačici z zadovoljivim uspehom le kombinacije z 2,4,5 T, 2,4 D sam kaže preslabo delovanje. Nasade škropimo kasneje, v juniju, ko je regačica že zelo razvita, hmelj pa toliko visok, da pri previdnem delu ne pride do poškodb. Samo s hormonskimi pripravki v hmeljiščih navadno ne škropimo, ker nam kombinacija s talnimi herbicidi varuje nasade pred ponovno zaplevljenostjo do jeseni. S tormono lahko kombiniramo simazin ali gesaprim. Gesaprimu dajemo prednost v nasadih, kjer je tudi precej plevelnih trav, ki so že močno razvite.

Še o sivi plesni

Ni naključje, da v zadnjem času toliko govorimo in pišemo o sivi plesni (botritisu). Ta bolezen postaja bolj in bolj nevarna predvsem na vinski trti, pa tudi na rdečih zagodah, na drugem jagodičevju, vrtinah in končno še na hmelju.

Povzroča jo glivica, ki se razvija na odmrlih rastlinskih organih ali na oslabljenih živih rastlinah. Je torej lahko gnilozivka ali pa parazit.

Siva plesen je tako rekoč vedno in povsod prisotna. Kjerkoli naleti na šibko rastlino ali organ in najde vhod v celice, se vgnezditi in se bohotno razvija, če ima dovolj vlage in primerno temperaturo.

Na grozdju smo poznali botritis kot »plemenito sivo gnilobo« že dolgo. Včasih je bila v vinogradih zaželeno, kajti našli smo jo le tu in tam. Za razvoj je porabila precej vode in tako povečala koncentracijo sladkorja v grozdju. Vzdevek »plemenita« pa je žal izgubila, kajti v zadnjem času se pojavlja v tolikem obsegu, da pogosto uniči tudi po več kot 50 % pridelka.

Botritis na vinski trti je postal ena go-spodarsko najvažnejših boleznih, ki jo je zelo težko zavreti. S fungicidi (benlate, euparen, mycodifol, faltan), ki na botritis vsaj delno delujejo, moramo škropiti 5 do 6-krat v času, ko se začne jagode debeliti, pa do štiri tedne pred trgatvijo. Čeprav našeta sredstva ljudem niso nevarna, moramo upoštevati tako dolgo karenco, ker lahko preprečijo alkoholno vrenje. Naj-uspešnejše sredstvo benlate (sistemski fungicid) pa ne kaže delovanja proti peronospori, zato je treba dodati še drug fungicid, razen tega pa je nekajkrat dražji od drugih sredstev proti rastlinskimi boleznim.

Zatiranje sive plesni je drago, razen tega pa ni tako uspešno, kot zatiranje drugih glivičnih boleznih (največkrat dosežemo le 50 odstotno izboljšanje in le redko 70 odstotno). Zato bi se nemara kazalo najprej vprašati, kaj je vzrok tolikšnemu pojavu bolezni, ki je bila včasih zelo redka.

Vinogradniki ugotavljajo, da se je siva plesen močno razmahnila z intenzivnejšim pridelovanjem. Prekomerno gnojenje, posebno z dušičnimi gnojili, daje sicer večji pridelek, slabi pa rastlino in povzroča neutrjene celice. Vse več tudi uporabljamo kemična sredstva za varstvo rastlin, ki stimulatивно vplivajo na rastline. Mnogi fungicidi, ki se odlikujejo potem, da izredno ugodno vplivajo na razvoj rastlin, ne uničujejo botritisa, niti ga ne zavirajo v razvoju.

Na dlani je, da je stanje podobno tudi v hmeljiščih. V nekaterih evropskih hmeljarskih okoliših je pojav botritisa zaskrb-

(Nadaljevanje na 23. strani)

Gnojili bomo na podlagi analize zemlje

Bliža se jesen in razmišljamo, kako bomo s hranili za prihodnje leto oskrbeli nasade. Iz izkušenj vemo, da je gnojenje na podlagi analize zemlje najenostavnejše. S hitrimi metodami lahko dovolj točno ugotovimo, kakšna je zaloga rastlinske hrane v tleh. Na podlagi dobljenih rezultatov analiz lahko svetujemo, s katerimi gnojili in s kakšno koločino hranil gnojimo posameznim posevkom in v nasadih.

Analiza zemlje nam pove, ali so tla dobro, srednje ali slabo preskrbljena s hranili in na podlagi teh ugotovitev se odločamo za način gnojenja.

Z analizo zemlje ugotavljamo, koliko gnojila potrebuje obdelovalna površina. Analiziramo vse obdelovalne površine: njive, travnike, pašnike, sadovnjake, vinograde in vrtove. Zelo važna je analiza zemlje pri obnovi večletnih nasadov zaradi zadostnega založnega gnojenja s fosforinimi in kalijeveji gnojili, predvsem v hmeljarstvu in sadjarstvu, v vinogradništvu pa še zaradi pravšne izbire podlage. Analiza zemlje ima velik pomen tudi pri pravem usmerjanju in ureditvi kmetij.

Običajna analiza zemlje obsega naslednje tri operacije:

- odvzem povprečnih vzorcev,
- priprava vzorcev zemlje za kemijsko in fizikalno analizo in analizo zemlje,
- interpretacija rezultatov.

Že večkrat smo govorili o pravilnem odvzemu vzorcev zemlje. To je od vseh postopkov najvažnejše. Naj ponovimo!

Kakovost zemlje na posameznih zemljiščih ni povsod enaka (različna obdelava, različno izkoriščanje). Zato moramo upoštevati izenačenost zemljišč. Najbolj ne-

izenačeni so robovi njiv, izogibamo se mest, kjer je bil kup gnoja ali apna. Vzorec vzeti na tem mestu bi pokazal drugačno zalogo, kakor jo ima zemljišče. Upoštevati je tudi razliko v sestavi tal in stopnjo vlažnosti. Ločeno jemljemo vzorce iz teksturno lažjih in težjih tal in iz bolj ali manj oglejenih tal.

1. Za posamezne kulture jemljemo vzorce iz različnih slojev:

a) Na njivah in vrtnih parcelah jemljemo vzorce do globine oranja povprečno od 0 do 20 cm globoko; pri lucerni preiščemo še spodnji sloj zemlje, zato vzamemo dva povprečna vzorca: prvega iz ornice od 0 do 20 cm globoko, drugega pa iz plasti od 30 do 50 cm globoko.

b) V hmeljskih nasadih jemljemo vzorce iz iste globine kot na ostalih njivskih površinah 0—20 cm globoko, le pri nasadih za obnovo, vzamemo še vzorce iz globine 20—40 cm.

c) Na travnikih in pašnikih jemljemo vzorce zemlje 0—8 cm ali 0—10 cm. Aktivni sloj tal sega navadno do te globine.

d) V sadovnjakih in vinogradih jemljemo vzorce po prirodnih slojih iz profilov, ali pa vzamemo povprečno vzorce za sadovnjake iz globine 0—20 cm in 20—40 cm. V vinogradih pa iz treh globin: iz globine od 0—20 cm 20—40 cm in 40—60 cm. (Iz vsake globine posebej.)

2. Hranila so v tleh neenakomerno razporejena. Povprečni vzorec bo tem bolj pokazal preskrbljenost tal s hranilnimi snovmi, iz čim več individualnih vzorcev bo sestavljen. Zato se priporoča na vsaki približno izenačeni parceli za en povprečni vzorec vzeti 20—30 individualnih vzorcev (na površini 1 ha).

3. Vzorec jemljemo z lopato ali zato prirejeno sondo. Jemanje vzorcev z lopato se v večini opušča. Najenostavnejše, najhitreje in tudi natančnejše je jemanje vzorcev zemlje s prirejeno sondo.

Če pa emljemo vzorce zemlje z lopato, skopljemo jamico do globine 20 cm. Nato z nožem ali z lopato odrežemo 1—2 cm debelo plast od vrha do globine 20 cm. To plast zemlje od obeh strani še obrežemo tako, da je plast tudi le 2 cm široka. Tako odvzeto plast zemlje damo v vedro ali v zaboj. Ko smo tako pobrali zadostno število individualnih vzorcev, vse te vzorce v zaboju ali v vedru premešamo in pripravimo povprečen vzorec tako, da vzamemo iz vedra približno $\frac{1}{2}$ kg zemlje v vrečko.

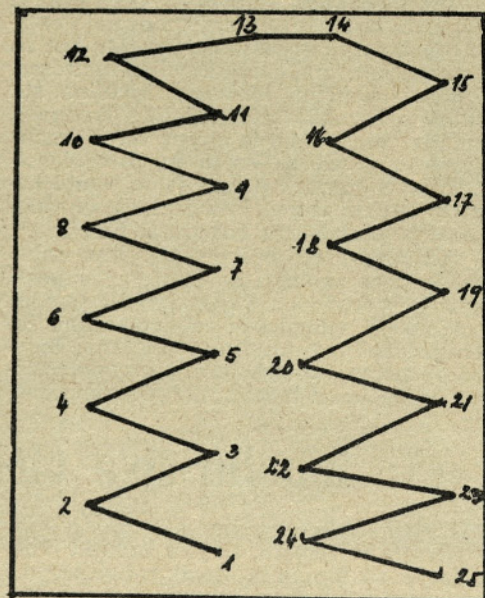
Mnogo enostavnejši je način jemanja vzorcev s sondo. Sondo zabodemo v predpisano globino v zemljo, pa jo zavrtimo. V žlebičku sonde ostane plast zemlje iz željene globine. Zemljo postrgamo v plateno vrečko, ali v zato pripravljeno papirnato škatlo. Vsak vbodljaj predstavlja individualen vzorec. Iz tako nabranih individualnih vzorcev že dobimo povprečen vzorec. Približno 25—30 vbodljajev zadošča za povprečen vzorec.

Vzorec jemljemo v cik-cak liniji po parceli, ali diagonalno po parceli, vendar tako, da zajamemo celo površino.

(Glej skico):

Vzorce jemljemo navadno na površini 1 ha, posamezna parcela naj ne bi merila več kot 2 ha, na zelo izenačenih pašnikih ali travniških površinah lahko vzamemo en vzorec tudi iz površine do 5 ha (vendar naj tak povprečni vzorec sestavlja čim več individualnih vzorcev — do 50).

4. Najprimernejši čas za jemanje vzorcev zemlje je čas od žetve (t. j. od po-

S 25 do 30 vbodi s sondo na različnih mestih parcele dobimo povprečni vzorec zemlje.

spravljanja pridelkov) do naslednjega gnojenja. Najprikladnejši posevki, za katerimi jemljemo vzorce zemlje, so žitarice. Hranila so v tleh za žiti najbolj enakomerno razporejena. Za okopavinami so hranilne snovi v tleh neenakomerno razdeljene. Zelo važno je, da parcela tisto leto ni bila pognojena s hlevskim gnojem. Na travnikih in pregonskih pašnikih se izogibamo mestom, na katerih živina pušča svoje iztrebke.

5. Vzorce v vrečkah ali zato pripravljenih škatlah opremimo še z listi, na katere napišemo številko vzorca in priložimo izpolnjeno vprašalno polo. Tako pripravljene vzorce pošljemo v najbližnji laboratorij (na Inštitut za hmeljarstvo Žalec).

Iz iste parcele ne jemljemo vzorcev vsako leto. V intenzivnih nasadih (hmeljišča, sadovnjaki, vinogradi, travniki in intenzivni pašniki), jemljemo vzorce vsako drugo ali vsako tretje leto. Na njivskih površinah, kjer kolobarimo, analiziramo tla na koncu kolobarskega zaporedja.

Če bomo kontrolno plodnosti sistematično izvajali, bo dosegla svoj namen na urejenih večjih družbenih gospodarstvih, na urejenih manjših kooperacijskih posestvih pa tudi na privatnih kmetijah, predvsem urejenih kmetijah. Zato je potrebna evidenca vzorcev zemlje, predvsem pa je važna evidenca rezultatov analiz in navodil za gnojenje. Na podlagi take evidence lažje načrtujemo gnojenje in ugotavljamo spremembe v tleh med posameznimi dobami analize.

Kooperanti, priporočamo vam, da se obračate na svoje poslovne enote KK Žalec. Radi vam bodo ustregli in pravilno vzeli vzorce iz vaših površin, ne le iz hmeljišč, temveč tudi iz njiv, travnikov, pašnikov, sadovnjakov in vrtov.

Na podlagi izkušenj zaključujemo, da je za smotno gnojenje analiza zelo potrebna, koristna in ekonomsko upravičena. Zato priporočamo, da občasno analizirate tla vaših površin, ker boste le tako smotrno in poceni gnojili.

(Nadaljevanje z 22. strani)

ljujoč. Pri nas pa smo ga nekaj več opazili samo letos. V nekoliko večjem obsegu se je pojavil le v redkih nasadih.

Botritisna pri nas ni toliko, da bi povzročal škodo pri kvaliteti ali kvantiteti pridelka, dovolj pa ga je, da nas na marsikaj opozarja.

Zakaj ga je bilo letos prvič več opaziti? Pogoji za bujen razvoj hmelja so bili letos zaradi obilnih padavin ugodnejši kot druga leta. Tudi z dušikom smo verjetno več gnojili kot sicer zaradi hladne in kasne pomladi, ki je zelo zaviralno vplivala na razvoj hmelja. Seveda je k širjenju bolezni pripomoglo tudi vlažno vreme v času obiranja.

Povedali smo že, da je pojav botritisna v Hallertau-u mnogo močnejši. K temu je svoj delež verjetno prispevala tudi občutljivejša sorta, nekaj tudi večji pridelki, razen tega pa prav gotovo tudi povečana uporaba organskih fungicidov, posebno takih na osnovi karbomatov, ki so v marsikaterem nasadu popolnoma izpodrinili bakrena sredstva.

Pojav botritisna na hmelju v letošnjem letu (na pozno obramen, pregnojenem in s cinebom škropljenem hmelju, smo ugotovili celo 25% obolelih storžkov), nas opominja, da moramo hmelju skladno gnojiti, ne pretiravati pri odmerkih dušika, in da je treba pri škropljenju proti boleznim uporabljati fungicide, ki kažejo vsaj zavirajoče delovanje na botritis kot npr. faltan in mycodifol, pri škropljenju pred cvetenjem, za škropljenje v cvet pa še vedno uporabljamo bakrene pripravke.

(Nadaljevanje s 15. strani)

Pri običajnem trgovskem ocenjevanju kvalitete hmelja, se manj ocenjujejo ostale organoleptične lastnosti hmelja, kot so količina lupulina, barva lupulina in aroma. Posebno količina in barva lupulina sta lahko pokazatelja pivovarniške vrednosti hmelja, medtem ko je aroma več ali manj karakteristična za sorto in provinenco hmelja. S staranjem hmelja se izgubi karakteristična aroma hmelja in je ona pokazatelj poslabšane kakovosti hmelja.

Na osnovi tega lahko zaključimo, da so nekatere organoleptične določene lastnosti hmelja posredno, a druge celo neposredni pokazatelji tehnološke vrednosti hmelja. Tradicionalno trgovsko vrednotenje hmelja po zunanem izgledu, t. j. organoleptično, se izvaja od hmeljarskih ocenjevalcev,

ki imajo v tej smeri bogate izkušnje. Pri tem pride do ocenjevanja mnogih pretežno morfoloških lastnosti, ki imajo različno težo v končni oceni hmelja. Vendar v trgovskem smislu, kjer se na široko uporablja organoleptična ocena hmelja, se vsaj pri nas ocenjevanje zmanjša na nekatere lastnosti, kot so barva, izenačenost, poškodbe od škodljivcev in boleznih, mehanske poškodbe od obiranja, sušenja, skladiščenja in basanja. Ta poenostavljena ocena kvalitete se lahko izvaja pri isti sorti hmelja, medtem ko je pri različnih sortah obvezno ocenjevanje arome, količine lupulina, osemnenosti in zraščенosti.

Danes se promet s hmeljem pretežno odvija po organoleptični oceni. Zahteva se hmelj s celimi storžki, brez plev in primesi listja. Osnovne organoleptične lastnosti,

kot so barva, zraščенost in aroma, predstavljajo glavne pokazatelje kvalitete hmelja. One zagotavljajo, da je hmelj tehnološko pravilno pridelovan in da ni star. Na kratko nam organoleptična ocena daje določeno oceno hmelja v smeri sigurnosti, solidnosti nakupa. A prave kvalitete hmelja z organoleptično oceno tako heterogenega naravnega produkta, kot je hmeljni storžek, ne moremo določiti posebno še, če vzamemo v poštev, da je ta v kemijskem pogledu sestavljen od mnogih vrst grenčičnih smol, od preko 200 različnih frakcij eteričnih olj, tanina, antocianogena in v manjših količinah tudi drugih snovi, katerih učinek v pivovarništvu še ni povsem določen. Verjetno je splošni nivo našega znanja o uporabi različnih tipov in sort hmelja tako nizek, da se pivovarna ne more brez rizika preusmeriti z ene sorte hmelja na drugo, ker pri tem mora upoštevati konstitucijsko, kemijsko kvaliteto hmelja, a ne tisto, ki jo določamo z organoleptično oceno. Za primer navajam mišljenje enega angleških pivovarnarjev M. Van GRUINSEN-a, ki pravi, da se je kakovost grenčice angleškega hmelja po vojni bistveno spremenila, čeprav vsebuje več grenčičnih snovi kot prej. Na to je vplivalo gojenje novih sort, kot so Bullion in Northern Brewer, ki imajo mnogo grenčičnih smol, a kvaliteta njihove grenčice, ki se odraža v pivu, je bistveno različna. Bullion ima grobo grenčico, ki je slična grenčici ameriškega hmelja in ga uporabljajo v malem obsegu. Isti pivovarnar smatra Northern Brewer za odličen hmelj, katerega potrošnja je v vsakem letu večja. Pripominja pa, da tudi za njega niso mišljenja enaka, čemur je po njegovem mišljenju vzrok različna kakovost vode. Northern Brewer je po mišljenju tega pivovarnarja sorta, ki zadovoljuje potrebe pivovarne in je interesanten tudi za hmeljarja, saj je to hmelj z mnogo grenčičnih smol in milo aromo. Drugo vprašanje pa je, v kolikor je njegova proizvodnja rentabilna, zaradi najhnege pridelka.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na hmelju siva plesen (*Botrytis cinerea*)

V nekaterih hmeljarskih področjih, predvsem v Nemčiji, se je v zadnjih letih pojavila na hmeljnih storžkih bolezen, ki jo povzroča glivica (*Botrytis cinerea*). Ta glivica je razširjena povsod, tudi pri nas na gojenih in drugih rastlinah. Precej škoda lahko naredi na vinski trti, jagodah in vrtninah.

Tik pred obiranjem smo letos opazili v nekaterih hmeljnih nasadih tudi pri nas. Najdemo ga posebno v bujnih, z dušikom močno gnojnih hmeljiščih. Botritis na hmelju spoznamo predvsem po rjavih lističih na koncu storžka, kjer se zadržuje deževne ali rosne kapljice. Rjavenje se nadaljuje proti vretencu. Navadno oboli za botritisom na storžku le nekaj lističev.

Poškodbe, ki jih naredi glivica *Botrytis cinerea* na storžkih, so podobne poškodbam, ki jih naredi prosena večša. Razlikujejo se le v tem, da se na lističih obolelih z *Botrytisom cinereo* pojavi sivkasta prevleka, podobno kot na gnilem grozdju. Ta daje storžkom neprijeten vonj. Zato hmelj, kjer se je pojavila siva plesen v

večjem obsegu, prav tako kot storžki oboleli s pepelasto plesnijo, ni uporaben v pivovarništvu.

Biologija glivice *Botrytis cinerea* je dobro proučena. Posebej na hmelju pa ni bila študirana. Zanj velja, da se dobro razvija ob vlažnem in toplim vremenu (25° C). Glivica je prisotna povsod, škodljiva pa postane le v zanj ugodnih pogojih. Razvija se na oslabljenih rastlinah in rastlinskih organih, ki so vitalno slabši, na primer na plodovih in rastlinah, ki rastejo v neugodnih pogojih.

Pri infekciji rabi glivica neko »začetno pomoč«. To naj bi bile kakršne koli poškodbe na storžkih, npr. poškodbe od vetra in toče, vbodi žuželk, peronospora itd.

V času vegetacije se *Botrytis cinerea* širi s konidiji (sivkasta prevleka). Na jesen se v odpadlih listih razvijejo črna telesa — sklerociji, ki prezimijo. Na pomlad se življenjski cikel glivice začne s tem, da se na sklerocijih razvijejo apoteični ali konidiji. Pogosteje se razvijejo konidiji in s temi se bolezen širi naprej.

POPRAVEK

V članku »Seja predsedstva Evropskega hmeljarskega biroja 7. maja v Parizu« (Hmeljar — Priloga, str. 9) je prišlo v tabeli 1 do neželube napake: zamenjano je bilo besedilo v glavi tabele, kar pa popolnoma spremeni smisel tabele, ter številki uvoz za ZR Nemčijo namesto 57053 je pravilno 87053 in domače pivovarne za Jugoslavijo namesto 1400 pravilno 17.787.

Tabela 1 se pravilno glasi takole:

Država	Površina hmeljišč 1969 — ha	Ocena pridelka na kongresu EHB	Pridelek 1969 skupaj	Uvoz		Domače pivovarne	Povprečne prodajne cene x ¹ din/kg
				(v stotih à 50 kg)	Izvoz		
Belgija	1.095	37.500	41.610	32.782	21.098	47.984	17,00—24,00 ^{x2}
Čehoslovaška	8.735	169.000	211.800	8.800	118.500	102.100
ZR Nemčija	11.772	415.000	453.073	87.053 ^{x3}	221.540 ^{x3}	305.279 ^{x3}
Anglija	6.766	220.000	212.906	16.783	15.059	214.630	21,00
Španija	1.111	28.500	23.715	6.300	—	30.015	16,96—25,89
Francija	1.150	43.500	41.496	21.780	22.880	36.900	21,50—31,00
Jugoslavija	3.800	98.000	101.237	—	82.350	17.487	22,00 ^{x4} —20,50 ^{x5}

Opombe k tabeli 1

x¹ preračunano po uradnem tečaju

x² glede na kakovost in sorto

x³ vključno z ekstraktom, ki e preračunan v naravni hmelj s faktorjem 3,5

x⁴ povprečna cena za področje Slovenije

x⁵ povprečna cena za področje Bačke